

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2017 r. poz. 2336) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ubezpieczenie społeczne rolników, zwane dalej „ubezpieczeniem”, obejmuje, na zasadach określonych w ustawie, rolników i pracujących z nimi domowników oraz pomocników rolnika, którzy:

- 1) posiadają obywatelstwo polskie lub
- 2) są uprawnieni do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 87 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.²⁾) lub są zwolnieni na podstawie przepisów szczególnych z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę.”,

b) uchyla się ust. 1a;

2) w art. 3 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Objęcie ubezpieczeniem pomocnika rolnika następuje od dnia oznaczonego w umowie o pomocy przy zbiorach, o której mowa w art. 91a, jako dzień rozpoczęcia świadczenia pomocy przy zbiorach, o której mowa w art. 91a, a w przypadku gdy ta umowa nie określa tego dnia – od dnia zawarcia tej umowy.”;

3) w art. 6 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) pomocniku rolnika – rozumie się osobę pełnoletnią, z którą rolnik zawarł umowę o pomocy przy zbiorach, o której mowa w art. 91a;”;

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 1292, 1321, 1428, 1543, 2371 i 2494 oraz z 2018 r. poz. 107 i 138.

- 4) w art. 7 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu podlega z mocy ustawy pomocnik rolnika, wyłącznie w zakresie ograniczonym do świadczeń określonych w art. 9 pkt 1.”;
- 5) w art. 11 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przypadku pomocnika rolnika za wypadek przy pracy rolniczej uznaje się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło podczas wykonywania przez pomocnika rolnika czynności określonych w umowie o pomocy przy zbiorach, o której mowa w art. 91a.”;
- 6) w art. 36 ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Decyzje w sprawach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, dotyczących pomocnika rolnika oraz w sprawach, o których mowa w ust. 1 pkt 9, Prezes Kasy wydaje w sprawach spornych.”;
- 7) w art. 37:
  - a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Pomocnika rolnika zgłasza się do ubezpieczenia w ciągu 7 dni od dnia zawarcia umowy o pomocy przy zbiorach, o której mowa w art. 91a, lecz nie później niż przed upływem okresu, na który została zawarta ta umowa.”;
  - b) w ust. 4 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) rejestrze centralnym obejmującym sprawy dotyczące zezwoleń na pracę, zezwoleń na pracę sezonową oraz oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, prowadzonym przez ministra właściwego do spraw pracy na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.”;
- 8) w art. 40 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Składkę na ubezpieczenie za pomocnika rolnika należną za dany miesiąc opłaca rolnik w terminie do 15. dnia następnego miesiąca. Składkę tę opłaca się bez uprzedniego wezwania.”;
- 9) w art. 43 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kasa wydaje legitymacje dla emerytów, rencistów oraz członków ich rodzin.”;

10) w art. 67:

a) w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Radę Rolników w liczbie 25 członków powołuje minister właściwy do spraw rozwoju wsi spośród kandydatów zgłoszonych przez społeczno-zawodowe organizacje rolników i związki zawodowe rolników indywidualnych o ogólnokrajowym zakresie działania oraz Krajową Radę Izb Rolniczych.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi przed upływem kadencji Rady Rolników:

1) odwołuje członka, jeżeli złożył on rezygnację;

2) może odwołać członka:

a) po zasięgnięciu opinii Rady Rolników, jeżeli bez usprawiedliwionych przyczyn nie bierze on udziału w pracach Rady Rolników, w okresie czterech kolejnych posiedzeń plenarnych lub jeżeli zachodzą istotne przeszkody w jego dalszym udziale w pracach Rady Rolników lub

b) jeżeli o odwołanie wystąpiła organizacja zgłaszająca.”;

11) po art. 77 dodaje się art. 77a w brzmieniu:

„Art. 77a. 1. Ze środków funduszu składkowego mogą być wspierane działania ze sfery zadań publicznych, wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 6, 10, 15 i 23 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450), oraz działania na rzecz:

1) zapobiegania wypadkom i nieszczęśliwym zdarzeniom w gospodarstwach rolnych,

2) rehabilitacji leczniczej,

3) pomocy w zakresie likwidacji szkód zaistniałych w gospodarstwach rolnych w wyniku klęsk żywiołowych i innych sytuacji kryzysowych

– na rzecz ubezpieczonych i świadczeniobiorców oraz członków ich rodzin, o których mowa w art. 29 ust. 2.

2. Do ubiegania się o wsparcie z funduszu składkowego na realizację działań wymienionych w ust. 1 są uprawnione:

1) organizacje pożytku publicznego, które zgodnie ze statutem lub innym dokumentem stanowiącym podstawę ich działania, prowadzą działalność na rzecz rolników i członków ich rodzin;

- 2) organizacje społeczne i zawodowe, które zgodnie ze statutem lub innym dokumentem stanowiącym podstawę ich działania, prowadzą działalność na rzecz rolników i członków ich rodzin;
- 3) związki zawodowe rolników indywidualnych;
- 4) izby rolnicze.

3. Wsparcie, o którym mowa w ust. 1, jest udzielane po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert. Do udzielenia tego wsparcia stosuje się odpowiednio przepisy art. 13 ust. 2 i 3, art. 14, art. 15 ust. 1–2a, 2f–4, art. 16 ust. 1, 2 i 6 oraz art. 17–18a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

4. Wsparcie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, może być udzielone z pominięciem otwartego konkursu ofert. Do udzielenia tego wsparcia stosuje się odpowiednio przepisy art. 43 i art. 47 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 oraz z 2018 r. poz. 62) oraz art. 14, art. 15 ust. 1, art. 16 ust. 1, 2 i 6 oraz art. 17 i art. 18 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

5. Ze środków funduszu składkowego mogą być współfinansowane programy zdrowotne i programy polityki zdrowotnej, polegające na profilaktyce chorób, w tym chorób zawodowych w rolnictwie, dla ubezpieczonych i świadczeniobiorców oraz członków ich rodzin, o których mowa w art. 29 ust. 2.

6. Fundusz składkowy może finansować ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków na rzecz ubezpieczonych i świadczeniobiorców oraz członków ich rodzin, o których mowa w art. 29 ust. 2. W tym celu fundusz składkowy może zawierać umowy ubezpieczeniowe z zakładami ubezpieczeń, działającymi na podstawie ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1170, z późn. zm.³⁾).

7. Wsparcie, o którym mowa w ust. 1, 5 i 6, nie stanowi dotacji w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

8. Podejmowanie zobowiązań w celu realizacji wydatków, o których mowa w ust. 1, 5 i 6, nie jest dopuszczalne w okresie spłaty kredytu, o którym mowa w art. 77 ust. 4, i może nastąpić wyłącznie, jeżeli w danym roku są zagwarantowane środki na funduszu składkowym na finansowanie wydatków, o których mowa w art. 77 ust. 1 i 2.”;

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 1089, 1926, 2102 i 2486 oraz z 2018 r. poz. 8 i 106.

- 12) w art. 79 w ust. 2:
- a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
    - „1) odpisów od funduszu składkowego i od funduszu emerytalno-rentowego, w wysokości do 12% planowanych wydatków funduszu składkowego i do 3,5% planowanych wydatków funduszu emerytalno-rentowego;”
  - b) w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
    - „3) odsetek uzyskanych z lokowania wolnych środków funduszu administracyjnego.”;
- 13) w art. 80 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Fundusz prewencji i rehabilitacji tworzy się z:
    - 1) odpisu od funduszu składkowego, w wysokości do 6,5% planowanych wydatków z tego funduszu;
    - 2) dotacji z budżetu państwa;
    - 3) odsetek uzyskanych z lokowania wolnych środków funduszu prewencji i rehabilitacji.”;
- 14) w art. 81a ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Prezes Kasy w porozumieniu z Radą Rolników może tworzyć fundusz motywacyjny w ramach odpisu na fundusz administracyjny, naliczanego z funduszu składkowego, o którym mowa w art. 79 ust. 2 pkt 1, ustalając wysokość środków tego funduszu w danym roku kalendarzowym w wysokości nie niższej niż 4% planowanych wydatków funduszu składkowego.”;
- 15) art. 83 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 83. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia gospodarki finansowej Kasy, w tym tryb sporządzania planu rzeczowo-finansowego Kasy, państwowych funduszy celowych i funduszu składkowego, będących w dyspozycji Prezesa Kasy, i dokonywania w nich zmian oraz gromadzenia i wydatkowania środków, jak również lokowania wolnych środków funduszu administracyjnego oraz funduszu prewencji i rehabilitacji, mając na względzie zapewnienie prawidłowego przepływu tych środków.”;

16) po rozdziale 7 dodaje się rozdział 7a w brzmieniu:

„Rozdział 7a

Umowa o pomocy przy zbiorach

Art. 91a. 1. Przez umowę o pomocy przy zbiorach pomocnik rolnika zobowiązuje się do świadczenia pomocy przy zbiorach produktów rolnych należących do sektora, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.⁴⁾), z wyłączeniem produktów objętych kodami CN: 091020, ex 091099, ex 12119086, 12129200, zwanych dalej „owocami i warzywami”, w określonym miejscu w gospodarstwie rolnika i przez określony czas, a rolnik do zapłaty umówionego wynagrodzenia za świadczoną pomoc.

2. Pomoc przy zbiorach owoców i warzyw obejmuje następujące czynności:

- 1) zbieranie owoców lub warzyw;
- 2) usuwanie zbędnych części roślin;
- 3) klasyfikowanie lub sortowanie zerwanych lub zebranych owoców lub warzyw, lub wykonywanie innych czynności mających na celu przygotowanie tych owoców lub warzyw do transportu, przechowywania lub sprzedaży lub związanych z pielęgnowaniem i poprawą jakości plonów.

3. W umowie o pomocy przy zbiorach określa się zakres czynności wykonywanych na podstawie tej umowy przez pomocnika rolnika oraz dzień rozpoczęcia świadczenia pomocy przy zbiorach owoców i warzyw, jeżeli jest on inny niż dzień zawarcia umowy o pomocy przy zbiorach.

4. Wykonywanie czynności, o których mowa w ust. 2, na podstawie umowy o pomocy przy zbiorach nie stanowi zatrudnienia w rozumieniu Kodeksu pracy.

Art. 91b. 1. Umowę o pomocy przy zbiorach zawiera się na piśmie przed rozpoczęciem świadczenia pomocy przy zbiorach owoców i warzyw.

---

⁴⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 865, Dz. Urz. UE L 189 z 27.06.2014, str. 261, Dz. Urz. UE L 130 z 19.05.2016, str. 20, Dz. Urz. UE L 135 z 24.05.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 193 z 19.07.2016, str. 17 i Dz. Urz. UE L 202 z 28.07.2016, str. 5 oraz Dz. Urz. UE L 91 z 05.04.2017, str. 44 i Dz. Urz. UE L 350 z 29.12.2017, str. 15.

2. Pomocnik rolnika przed zawarciem umowy o pomocy przy zbiorach składa oświadczenie o liczbie dni w danym roku kalendarzowym, przez jakie świadczył pomoc przy zbiorach owoców i warzyw, na podstawie umów o pomocy przy zbiorach zawartych z innymi rolnikami.

Art. 91c. 1. Łączny czas świadczenia pomocy przy zbiorach owoców i warzyw na podstawie umów o pomocy przy zbiorach zawartych przez jednego pomocnika rolnika nie może przekroczyć 120 dni w roku kalendarzowym.

2. Każdej ze stron umowy o pomocy przy zbiorach przysługuje prawo wypowiedzenia umowy. Umowa ulega rozwiązaniu z upływem dnia, w którym została wypowiedziana, chyba że strony w umowie postanowiły inaczej.

Art. 91d. Rolnik jest obowiązany do zapewnienia pomocnikowi rolnika odpowiednich narzędzi niezbędnych do świadczenia pomocy przy zbiorach owoców i warzyw.

Art. 91e. Pomocnik rolnika jest obowiązany do osobistego świadczenia pomocy przy zbiorach owoców lub warzyw.

Art. 91f. W zakresie nieuregulowanym w niniejszym rozdziale do umowy o pomocy przy zbiorach stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 200, z 2017 r. poz. 2494 oraz z 2018 r. poz. 106, 138, 317 i 398) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5a po pkt 23 dodaje się pkt 23a w brzmieniu:
„23a) umowie o pomocy przy zbiorach – oznacza to umowę o pomocy przy zbiorach, o której mowa w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2017 r. poz. 2336);”;
- 2) w art. 20 w ust. 1 po wyrazie „stypendia” dodaje się przecinek oraz wyrazy „świadczenia otrzymane z tytułu umowy o pomocy przy zbiorach”;
- 3) w art. 21 w ust. 1:
  - a) pkt 8a otrzymuje brzmienie:
„8a) zasiłek macierzyński otrzymany na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników;”;

- b) w pkt 143 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 144 w brzmieniu:
„144) wartość wyżywienia i zakwaterowania zapewnionego nieodpłatnie przez rolnika pomocnikowi rolnika w rozumieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.”;
- 4) w art. 24 dodaje się ust. 21 w brzmieniu:
„21. Dochodem z tytułu umowy o pomocy przy zbiorach jest przychód z tego tytułu bez pomniejszania o koszty jego uzyskania.”;
- 5) w art. 26 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Podstawę obliczenia podatku, z zastrzeżeniem art. 29–30c, art. 30e i art. 30f, stanowi dochód ustalony zgodnie z art. 9, art. 24 ust. 1, 2, 3b–3e, 4–4e, 6 i 21 lub art. 24b ust. 1 i 2, lub art. 25, po odliczeniu kwot.”;
- 6) w art. 42a dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
„2. Przepis ust. 1 ma zastosowanie również do rolnika, który dokonuje wypłaty wynagrodzenia z tytułu umowy o pomocy przy zbiorach.”;
- 7) w art. 44 po ust. 1f dodaje się ust. 1g w brzmieniu:
„1g. Podatnik uzyskujący przychody z tytułu umowy o pomocy przy zbiorach może w ciągu roku podatkowego wpłacać zaliczki miesięczne, stosując do uzyskanego dochodu najniższą stawkę podatkową określoną w skali, o której mowa w art. 27 ust. 1. Przy obliczaniu zaliczki podatnik może stosować wyższą stawkę podatkową określoną w skali, o której mowa w art. 27 ust. 1.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w ust. 1 pkt 11 otrzymuje brzmienie:
„11) innej pracy zarobkowej – oznacza to wykonywanie pracy lub świadczenie usług na podstawie umów cywilnoprawnych, w tym umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło lub umowy o pomocy przy zbiorach w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników albo wykonywanie pracy w okresie członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych lub spółdzielni usług rolniczych;”;

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 1292, 1321, 1428, 1543, 2371 i 2494 oraz z 2018 r. poz. 107 i 138.

- 2) w art. 88j:
- a) w ust. 2b pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:
    - „3) nie dopełnia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne, na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych albo nie dopełnia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników, lub
    - 4) nie zgłasza do ubezpieczenia społecznego pracowników lub innych osób objętych obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym albo nie zgłasza pomocników rolnika w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników do ubezpieczenia społecznego rolników, lub”,
  - b) po ust. 7 dodaje się ust. 7a w brzmieniu:

„7a. Wojewoda może pozyskać nieodpłatnie z systemu teleinformatycznego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, przy wykorzystaniu systemów teleinformatycznych prowadzonych przez ministra właściwego do spraw pracy, informacje w celu ustalenia okoliczności, o których mowa w ust. 2b pkt 3 i 4, dotyczących pomocnika rolnika w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, będącego cudzoziemcem.”,
  - c) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Uprawnienia określone w ust. 5, 7 i 7a przysługują organowi wyższego stopnia w postępowaniu odwoławczym.”;
- 3) w art. 88s w ust. 2:
- a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi i cudzoziemiec zawarli umowę o pracę zamiast umowy cywilnoprawnej lub umowę o pomocy przy zbiorach zamiast innej umowy cywilnoprawnej;”,
  - b) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi i cudzoziemiec zawarli umowę inną niż wskazana w zezwoleniu na pracę sezonową umowa o pomocy przy zbiorach;”;
- 4) w art. 88u po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio, jeżeli po zakończeniu pracy na podstawie umowy o pomocy przy zbiorach cudzoziemiec będzie wykonywał pracę na

podstawie innej umowy, a pozostałe warunki wykonywania pracy określone w zezwoleniu na pracę sezonową nie ulegną zmianie.”;

5) w art. 88z:

a) w ust. 6 pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3) nie dopełnia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne, na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych albo nie dopełnia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników, lub

4) nie zgłasza do ubezpieczenia społecznego pracowników lub innych osób objętych obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym albo nie zgłasza pomocników rolnika w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników do ubezpieczenia społecznego rolników, lub”,

b) po ust. 10 dodaje się ust. 10a w brzmieniu:

„10a. Starosta może pozyskać nieodpłatnie z systemu teleinformatycznego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, przy wykorzystaniu systemów teleinformatycznych prowadzonych przez ministra właściwego do spraw pracy, informacje w celu ustalenia okoliczności, o których mowa w ust. 6 pkt 3 i 4, dotyczących pomocnika rolnika w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, będącego cudzoziemcem.”,

c) ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. Uprawnienia określone w ust. 8, 10 i 10a przysługują organowi wyższego stopnia w postępowaniu odwoławczym.”;

6) w art. 90c w ust. 11 w pkt 8 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w celu prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu ubezpieczenia społecznego rolników oraz ubezpieczenia zdrowotnego w związku z zawieraniem przez cudzoziemców umów o pomocy przy zbiorach, o której mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1938, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 66 w ust. 1 w pkt 1 po lit. b dodaje się lit. ba w brzmieniu:
„ba) pomocnikami rolnika w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.”;
- 2) w art. 67 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Osoba podlegająca obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego, z wyłączeniem osoby wskazanej w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. ba, ma obowiązek zgłosić do ubezpieczenia zdrowotnego członków rodziny, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 5 i 6. Osoby, które nie zgłaszają się do ubezpieczenia zdrowotnego same, informują podmiot właściwy do dokonania zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego o członkach rodziny podlegających zgłoszeniu do ubezpieczenia zdrowotnego, w terminie 7 dni od dnia zaistnienia okoliczności powodujących konieczność dokonania zgłoszenia. Członkowie rodziny uzyskują prawo do świadczeń opieki zdrowotnej od dnia zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego.”;
- 3) w art. 69 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
„2a. Obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. ba, powstaje od dnia zgłoszenia do ubezpieczenia w trybie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, a ustaje z dniem rozwiązania lub wygaśnięcia umowy o pomocy przy zbiorach.”;
- 4) w art. 80 ust. 3a otrzymuje brzmienie:
„3a. Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne domowników rolników prowadzących działalność wyłącznie w zakresie działów specjalnych oraz pomocników rolników stanowi kwota 33,4% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Składka od nowej podstawy wymiaru obowiązuje od dnia 1 kwietnia danego roku.”;

---

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2110, 2217, 2361 i 2434 oraz z 2018 r. poz. 107 i 138.

5) w art. 86 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Składka na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. b i ba, opłacana jest od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożono zgłoszenie do ubezpieczenia w trybie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, do ostatniego dnia miesiąca, w którym ustały okoliczności uzasadniające podleganie ubezpieczeniu zdrowotnemu.”;

6) w art. 87 w ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) osób wymienionych w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. b i ba oraz pkt 16 pobierających świadczenia emerytalno-rentowe z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz osób wymienionych w art. 66 ust. 1 pkt 34 są opłacane i ewidencjonowane w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;”.

Art. 5. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 83 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 83 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez okres 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 12 i 14, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.;
- 2) art. 3 pkt 2 lit. b i c, pkt 5 lit. b i c oraz pkt 6, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2018 r.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw ma na celu uregulowanie kwestii związanych z zabezpieczeniem społecznym pomocników rolnika przy zbiorach w gospodarstwie rolnym poprzez określenie nowego rodzaju umowy cywilnoprawnej o pomocy przy zbiorach w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników. Dodatkowo w przepisach tego projektu ustawy zostały przygotowane zmiany w zakresie ubezpieczenia zdrowotnego i podatku dochodowego od osób fizycznych, które będą się odnosić do pomocników rolnika. Zaproponowano również zmiany dotyczące procesu wyboru członków do Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników i wydatkowania środków z Funduszu Składowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników, zwanego dalej „funduszem składkowym”.

Sadownictwo i ogrodnictwo to działy rolnictwa, w których największy nakład pracy przypada na okres zbiorów, tj. od maja do listopada. Dotyczy to szczególnie gatunków, których owoce (lub inne części jadalne, jak np. w przypadku pieczarek czy kalafiorów) dojrzewają jednocześnie w krótkim okresie i muszą być zbierane ręcznie z uwagi na ich przeznaczenie – na rynek produktów świeżych. Produkty takie muszą się charakteryzować wysoką jakością. Większość owoców i warzyw to produkty delikatne i nietrwałe, dlatego nie mogą być zbierane mechanicznie. Zbiór ręczny jest bardzo pracochłonny. Koszty zbioru ręcznego stanowią, w zależności od gatunku rośliny, od 70% do nawet 85% nakładów ponoszonych w całym cyklu produkcji.

Problem zwiększonego zapotrzebowania na pracę ręczną w krótkim okresie dotyczy zwłaszcza producentów truskawek, malin, jabłek, borówki wysokiej, wiśni, pomidorów, ogórków, papryki, pieczarek, cukinii i kalafiorów, śliwek, gruszek, czereśni, brzoskwiń. Dodatkowym czynnikiem powodującym spiętrzenie prac w okresie zbiorów są warunki pogodowe. Uprawa większości gatunków, których owoce zbierane są ręcznie, jest prowadzona w otwartym gruncie. W czasie deszczowej pogody, a także bezpośrednio po niej, nie jest możliwy zbiór owoców.

W konsekwencji następuje zwiększenie intensywności prac przy zbiorach w krótkich okresach. W przypadku uprawy pieczarek, mimo że jest ona prowadzona w specjalnych pomieszczeniach (pieczarkarniach), a nie w otwartym gruncie, owocniki tych grzybów

są zbierane w każdym cyklu uprawy w tzw. rzutach. Jednorazowo w rzucie zbiera się duże ilości grzybów.

Plantatorzy owoców i warzyw potrzebują więc w trakcie dojrzewania owoców i warzyw znacznej liczby osób do pomocy przy zbiorach.

Argumentem przemawiającym za przygotowaniem regulacji w zakresie umowy o pomocy przy zbiorach jest nagminne stosowanie przy pracach w rolnictwie umów o dzieło, które nie przystają do charakteru pracy osób zatrudnionych przy zbiorach i nie są one oskładkowane. Przyjęcie zryczałtowanej formy oskładkowania pozwoli przede wszystkim na obniżenie kosztów pracy oraz znaczne ograniczenie obowiązków rolnika o charakterze administracyjnym.

Proponowana ustawa wychodzi naprzeciw postulatom środowiska rolniczego co do wsparcia rolników przy zbiorach owoców i warzyw, podczas których występuje znaczne spiętrzenie prac.

Projektowana ustawa zakłada, że podstawą świadczenia pomocy będzie umowa o pomocy przy zbiorach zawarta pomiędzy rolnikiem prowadzącym gospodarstwo rolne a osobą świadczącą pomoc przy zbiorach, zwaną pomocnikiem. Świadczenie pomocy przy zbiorach będzie świadczeniem odpłatnym. Umowa o pomocy przy zbiorach będzie stosowana w przypadku pomocy świadczonej przy zbiorach, która obejmuje czynności bezpośrednio związane ze zbiorem owoców i warzyw, jak i późniejszym ich sortowaniem i przygotowaniem do sprzedaży. Zbiór owoców obejmuje takie czynności jak zrywanie owoców lub warzyw z drzew, krzewów lub innych roślin, np. truskawek, papryki czy pomidorów, wycinanie, np. pieczarek, a także zbieranie warzyw bezpośrednio z ziemi, np. cebuli. Podczas zbioru np. kapusty i kalafiorów usuwa się zbędne części roślin, tj. korzeń i warstwę zewnętrznych liści. Ponadto możliwe jest zbieranie owoców z ziemi, głównie jabłek i śliwek, z przeznaczeniem dla przemysłu. Sortowanie wg wielkości i podział na klasy jakości można przeprowadzać w trakcie zbioru (truskawki, borówki), jak i w późniejszym czasie w sortowniach, np. jabłka i gruszki. Zebrane owoce i warzywa umieszcza się w pojemnikach i skrzyniach lub ładuje na transportery. Czynności przygotowania do sprzedaży mogą obejmować mycie i czyszczenie owoców oraz pakowanie w opakowaniach dostosowanych do odbiorcy, układanie na palety i w zależności od potrzeby foliowanie. Przygotowanie pomieszczeń do przechowywania owoców i warzyw obejmuje mycie i odkażanie ścian i podłóg. Umowa o pomocy przy

zbiorach na odpłatne wykonywanie wyżej wymienionych czynności będzie zawierana na okres nie dłuższy niż 120 dni w ciągu roku kalendarzowego.

W ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników wprowadzone zostały zmiany polegające na tym, że rozszerzono zakres podmiotowy tych regulacji o pomocników rolnika, którymi mogą być również osoby przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pracę, co zostało uregulowane w art. 1 pkt 1 projektu ustawy. Konsekwencją tej zmiany jest usunięcie z ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników art. 1 ust. 1a. W pkt 4 w art. 1 projektu ustawy uregulowane zostało, że pomocnik rolnika będzie uprawniony do jednorazowego odszkodowania z ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego. Rolnik, w którego gospodarstwie pomocnik będzie wykonywał czynności określone w umowie o pomocy przy zbiorach, zobowiązany będzie do opłacania za niego składki na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie. Pomocnik rolnika będzie podlegał temu ubezpieczeniu tylko przez okres 120 dni w roku kalendarzowym, a zatem okres opłacania składki na to ubezpieczenie będzie krótki, a ryzyko ulegnięcia wypadkowi proporcjonalnie większe w stosunku do osób stale pracujących w gospodarstwie rolnym, chociażby ze względu na brak doświadczenia w tym zakresie. Z tego względu wysokość składki będzie odpowiadać trzykrotności kwoty ustalonej w sposób określony w art. 8 ust. 3, przy takim samym zakresie przysługujących świadczeń z tego ubezpieczenia. Składka będzie opłacana w terminie do 15. dnia następnego miesiąca.

Jeśli okres, na który zawarto umowę, nie obejmuje pełnych miesięcy, będzie miała zastosowanie reguła określona w art. 8 ust. 2a, zgodnie z którą wysokość składki oblicza się proporcjonalnie do liczby dni podlegania temu ubezpieczeniu. Oznacza to, że za rolnika składka będzie opłacana proporcjonalnie do liczby dni, na które została zawarta umowa o pomocy przy zbiorach.

W art. 1 pkt 5 projektowanej ustawy doprecyzowana została definicja wypadku przy pracy, która będzie miała zastosowanie do pomocnika rolnika, który będzie uprawniony do jednorazowego odszkodowania, w przypadku gdy doszłoby do wypadku w gospodarstwie w związku z wykonywaniem czynności określonych w umowie o pomocy przy zbiorach na terenie gospodarstwa rolnego. Aby ułatwić i usprawnić kwestie związane z ubezpieczeniem pomocników rolnika, ze względu na krótki okres świadczenia pomocy, rolnik będzie zobowiązany zgłaszać ich do ubezpieczenia w ciągu

7 dni od dnia zawarcia umowy o pomocy przy zbiorach. Ze względu na to, że czynności wykonywane przez pomocników rolnika będą miały charakter incydentalny w ciągu roku, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) nie będzie zobowiązana do wydawania legitymacji dla pomocników rolnika.

Do wynagrodzenia pomocników rolnika z tytułu świadczenia pomocy na podstawie umowy o pomocy przy zbiorach nie będą miały zastosowania przepisy ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2017 r. poz. 847). Umowa o pomocy przy zbiorach nie stanowi umowy wykonywanej w ramach stosunku pracy ani umowy zlecenia (art. 734 k.c.) lub umowy o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy o zleceniu (art. 750 k.c.). Zgodnie z przepisami ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę obowiązkiem stosowania minimalnej stawki godzinowej są objęte jedynie określone umowy zlecenia (art. 734 k.c.) oraz umowy o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy o zleceniu (art. 750 k.c.). W tym kontekście należy mieć w szczególności na uwadze przepis art. 750 k.c., który wskazuje, że przepisy o zleceniu stosuje się do takich umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami. Projektowana ustawa, wprowadzając umowę o pomocy przy zbiorach, określa podstawowe prawa i obowiązki stron tej umowy, co pozwala na stwierdzenie, że zawierana umowa nie będzie miała charakteru ww. umów cywilnoprawnych objętych stosowaniem minimalnej stawki godzinowej.

W art. 67, który dotyczy wyboru Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników, zwanej dalej „Radą Rolników”, proponuje się zmianę w ust. 1 polegającą na usunięciu konieczności przeprowadzania przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi konsultacji ze zgłaszającymi organizacjami w zakresie wyboru członków Rady Rolników. Organizacje rolnicze, przedstawiając ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi swoich kandydatów do Rady Rolników, załączają referencje i w odpowiedni sposób przedstawiają swojego kandydata, co daje Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi obraz kandydata. Decyzja Ministra co do personalnego składu Rady Rolników jest jego własną decyzją, a referencje mają jedynie charakter pomocniczy. Jednocześnie poszerza się krąg podmiotów, które mogą zgłosić swoich kandydatów do Rady Rolników o Krajową Radę Izb Rolniczych.

Natomiast w art. 67 ust. 4 pkt 1 proponuje się zmianę polegającą na dodaniu wyrazu „może”, co da ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi fakultatywną możliwość

podjęcia decyzji o odwołaniu członka Rady Rolników, jeżeli o jego odwołanie wystąpiła organizacja zgłaszająca. Obowiązujący obecnie przepis bezwzględnie obliguje ministra właściwego do spraw rozwoju wsi do odwołania członka w tym przypadku, co może doprowadzić do zakłócenia prac Rady Rolników.

Proponowane zmiany w zakresie powoływania i odwoływania członków Rady Rolników będą miały zastosowanie do przypadków zaistniałych po wejściu w życie projektowanej ustawy, zatem nie ma konieczności uregulowania kwestii z tym związanych w przepisach przejściowych. W dniu 31 grudnia 2016 r. upłynęła IX kadencja Rady Rolników i obecna X kadencja będzie trwać do 2019 r.

Po art. 77 proponuje się dodać nowy przepis art. 77a, w którym określone zostanie, że ze środków funduszu składkowego mogą być wspierane zadania o charakterze pożytku publicznego na rzecz ubezpieczonych oraz członków ich rodzin w zakresie ochrony i promocji zdrowia, działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym, wypoczynku dzieci i młodzieży, ratownictwa i ochrony ludności, zapobiegania wypadkom i nieszczęśliwym zdarzeniom w gospodarstwie rolnym, rehabilitacji leczniczej o charakterze prewencyjnym i restytucyjnym oraz pomocy w zakresie likwidacji szkód zaistniałych w gospodarstwach rolnych w wyniku klęsk żywiołowych i innych sytuacji kryzysowych. Odniesienie się w tym przepisie do art. 29 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie oznacza, że uprawnionymi do pomocy są członkowie rodzin ubezpieczonych i świadczeniobiorców, którzy zmarli. Do uzyskania wsparcia z funduszu składkowego na powyższe działania uprawnione będą organizacje pożytku publicznego, które zgodnie ze statutem lub innym dokumentem stanowiącym podstawę ich działania prowadzą działalność w danym obszarze na rzecz rolników i członków ich rodzin oraz społeczne i zawodowe organizacje rolników, związki zawodowe rolników i izby rolnicze. Wsparcie będzie udzielane po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert. Do udzielenia tego wsparcia stosuje się odpowiednio przepisy art. 13 ust. 2 i 3, art. 14, art. 15 ust. 1–2a, 2f–4, art. 16 ust. 1, 2 i 6 oraz art. 17–18a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450). Dotychczas zasady wydatkowania tych środków regulowane były jedynie w statucie funduszu składkowego. Ze środków funduszu składkowego będą mogły być współfinansowane programy zdrowotne i programy polityki zdrowotnej, polegające na profilaktyce chorób, w tym

chorób zawodowych w rolnictwie, dla ubezpieczonych i świadczeniobiorców oraz członków ich rodzin. Programy te mogą być realizowane przez m.in. instytuty badawcze. Fundusz składkowy może finansować ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków na rzecz ubezpieczonych i świadczeniobiorców oraz członków ich rodzin, np. ubezpieczenie dla dzieci rolników do 16. roku życia.

Zmiany zaproponowane w art. 79 i art. 81a ustawy wynikają z tego, że po wejściu w życie proponowanych rozwiązań powstanie szereg nowych zadań, których dotychczas na rzecz funduszu składkowego nie realizowali pracownicy KRUS. W związku z tym zaproponowano wprowadzenie stałego mechanizmu finansowania funduszu motywacyjnego ze środków funduszu składkowego w ramach odpisu na fundusz administracyjny, co umożliwi dodatkowe wynagrodzenie pracowników KRUS. Należy zaznaczyć, że wprowadzenie przepisów projektowanej ustawy spowoduje dodatkowe obciążenie pracowników komórek i jednostek organizacyjnych KRUS w związku z wykonywaniem nałożonych powyższym projektem nowych zadań, wynikających z konieczności prowadzenia ewidencji ubezpieczonych pomocników rolnika, zakładania i prowadzenia kont rozliczeniowych dla rolników będących płatnikami składek za ww. osoby, poborem i dochodzeniem składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, a także związanych z udzielaniem informacji na temat ubezpieczenia i wysokości składek za pomocnika rolnika.

Zwiększone obciążenie pracą dotknie większość pracowników KRUS, przy czym nie będzie to dotyczyć wyłącznie osób zatrudnionych w pionie ubezpieczeń, ale również pozostałych pionów merytorycznych:

- 1) świadczeń (ustalanie i wypłata jednorazowych odszkodowań);
- 2) prewencji (konieczność przeszkolenia większej liczby ubezpieczonych, konieczność tworzenia materiałów w wielu językach, prowadzenie większej liczby postępowań powypadkowych);
- 3) orzecznictwa lekarskiego (wydawanie orzeczeń dotyczących postępowań powypadkowych).

Zwiększona liczba zadań wpłynie również na funkcjonowanie pionów obsługi – przede wszystkim pionu IT, księgowości i obsługi prawnej.

Biorąc pod uwagę czasowy charakter umów o pomocy przy zbiorach, również wzrost obowiązków pracowników będzie miał charakter okresowy w ciągu roku

kalendaryzowego. W związku z tym istnieje potrzeba zwiększenia obsady etatowej w poszczególnych jednostkach organizacyjnych KRUS ponad ustalony plan etatów w ustawie budżetowej tj. z 6300 etatów na 6400 etatów. Okresowy wzrost liczby zadań przez kilka miesięcy w roku będzie wiązał się z większym wysiłkiem pracowników już zatrudnionych lub zwiększeniem zatrudnienia i koniecznością przeprowadzenia rekrutacji z odpowiednim wyprzedzeniem.

Realizacja postawionych zadań i rozszerzenie zakresu przedmiotowego oraz podmiotowego ubezpieczenia społecznego rolników będzie wymagało zarówno zwiększenia poziomu wynagrodzeń oraz obsady etatowej, jak również zastosowania dodatkowych środków o charakterze motywacyjnym, które skłonią pracowników do zwiększonego, okresowego przyjęcia do realizacji większej liczby zadań.

Niemniej jednak plan finansowy funduszu administracyjnego, z którego zaproponowany został stały odpis na fundusz motywacyjny, jest załącznikiem do ustawy budżetowej na dany rok i w 2018 r. został już sporządzony na podstawie obowiązującego prawa, przed wejściem w życie projektowanej zmiany. Należy również wziąć pod uwagę uregulowania zawarte w przepisach ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2018 r. (Dz. U. poz. 2371). Zgodnie z art. 7 ust. 3 pkt 4 tej ustawy, wielkość wynagrodzeń w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i funduszach zarządzanych przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w roku 2018 nie może przekroczyć wielkości wynagrodzeń ustalonych w planach finansowych ujętych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2018 przedłożonym Sejmowi. W związku z tym, aby zapewnić spójność przepisów prawa, w art. 6 pkt 1 projektu ustawy zaproponowano, aby art. 1 pkt 13 i 15 projektu ustawy wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2019 r. (art. 6 pkt 1 projektu ustawy).

Dodanie do dotychczasowego brzmienia art. 83 wyrazów „oraz funduszu prewencji i rehabilitacji” jest podyktowane wynikiem zaleceń pokontrolnych Najwyższej Izby Kontroli „Wykonanie budżetu państwa w 2016 r. w części 72 Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz wykonania planów finansowych Funduszu Emerytalno-Rentowego, Funduszu Administracyjnego i Funduszu Prewencji i Rehabilitacji”. Ta zmiana w konsekwencji spowoduje konieczność wydania nowego rozporządzenia w zakresie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej KRUS, ale dzięki przepisowi przejściowemu określonymu w art. 5 projektowanej ustawy, do czasu wejścia w życie

nowych przepisów wykonawczych, zachowują moc dotychczasowe przepisy w tym zakresie, nie dłużej jednak niż przez okres 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Wprowadzenie ww. zmiany umożliwi podjęcie działań zmierzających do rozpoczęcia lokowania wolnych środków funduszu prewencji i rehabilitacji celem efektywnego zarządzania tymi środkami, przy zachowaniu terminowej realizacji zadań i bezpieczeństwa środków, a tym samym również realizację wniosków pokontrolnych Najwyższej Izby Kontroli.

Zmiany w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 200, z późn. zm.) związane są z opodatkowaniem dochodów pomocnika rolnika. Zgodnie z proponowanymi przepisami rolnik będzie miał obowiązek sporządzenia informacji o przychodach z tytułu przedmiotowej umowy na formularzu według wzoru PIT-8C i przesłania ich do urzędu skarbowego w terminie do końca lutego następnego roku podatkowego

Zmiany w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.) uzasadnione są koniecznością zapewnienia KRUS, wojewodzie i staroście dostępu do odpowiednich informacji koniecznych do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu ubezpieczenia społecznego rolników oraz ubezpieczenia zdrowotnego oraz do postępowań w sprawach zezwoleń na pracę i zezwoleń na pracę sezonową, w związku z zawieraniem przez cudzoziemców umów o pomocy przy zbiorach, o której mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników. Przepisy te, z uwagi na konieczność dostosowania systemów teleinformatycznych, powinny wejść w życie później niż projektowana ustawa (art. 6 pkt 2 projektu ustawy – tj. z dniem 1 lipca 2018 r.). Ponadto proponuje się wprowadzenie ułatwień dla podmiotów zawierających umowy z cudzoziemcami, z uwagi na ograniczenia do 120 dni w roku kalendarzowym możliwości świadczenia pomocy przy zbiorach na podstawie umowy o pomocy przy zbiorach. Ułatwienia polegają na odstąpieniu od obowiązku zmiany zezwolenia na pracę sezonową w razie zmiany umowy będącej podstawą pracy sezonowej cudzoziemca (na inną niż wskazana w zezwoleniu) oraz na uznaniu pracy za legalną także w trakcie oczekiwania na wydanie przedłużenia zezwolenia na pracę sezonową w przypadku kontynuacji pracy cudzoziemca dla tego samego podmiotu, która wcześniej była wykonywana na podstawie umowy o pomocy przy zbiorach.

Zmiany w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1938, z późn. zm.) zmierzają do tego, aby rolnicy opłacali składki na ubezpieczenie zdrowotne za pomocników rolnika w wysokości takiej, jaka jest przewidziana za domowników rolników prowadzących działalność wyłącznie w zakresie działów specjalnych.

Projektowana ustawa koncentruje się wokół tematu pomocnika rolnika i umowy o pomocy przy zbiorach. Są to nowe uregulowania, które nie mają wpływu na stosunki prawne powstałe pod rządami przepisów dotychczasowych, w związku z tym należy stwierdzić, że nie ma potrzeby w tym zakresie wprowadzania przepisów przejściowych.

Projekt ustawy nie ma wpływu na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy wraz z wszelkimi dokumentami dotyczącymi prac nad tym projektem został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Rafał Romanowski, podsekretarz stanu w MRiRW</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Justyna Adamska, naczelnik wydziału zabezpieczenia społecznego, Departament Spraw Społecznych i Oświaty Rolniczej, MRiRW</p>	<p>Data sporządzenia 06. 03. 2018 r.</p> <p>Źródło: dane KRUS, NFZ i MRiRW</p> <p>Nr w Wykazie prac: UD 315</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw ma na celu uregulowanie kwestii związanych z zabezpieczeniem społecznym pomocników rolnika przy zbiorach w gospodarstwie rolnym poprzez wprowadzenie nowego rodzaju umowy cywilnoprawnej pod nazwą umowy o pomocy przy zbiorach. Argumentem przemawiającym za przygotowaniem regulacji w zakresie umowy o pomocy przy zbiorach jest nagminne stosowanie przy pracach w rolnictwie umów o dzieło, które nie przystają do charakteru pracy osób zatrudnionych przy zbiorach i nie są one oskładkowane (nie dają więc żadnego zabezpieczenia osobom pracującym przy zbiorach).

Zaproponowano również zmiany dotyczące procesu wyboru członków do Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników i wydatkowania środków z Funduszu Składkowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników, zwanego dalej „funduszem składkowym”, jak również zmiany upoważnienia w art. 83 do wydania rozporządzenia dotyczącego gospodarki finansowej Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Proponowana ustawa wychodzi naprzeciw postulatowi środowiska rolniczego co do wsparcia rolników przy zbiorach owoców i warzyw, podczas których występuje znaczne spiętrzenie prac.

Proponowane zmiany mają na celu uregulowanie zagadnień związanych z zabezpieczeniem społecznym pomocników rolnika przy zbiorach w gospodarstwie rolnym poprzez określenie nowego rodzaju umowy cywilnoprawnej o pomocy przy zbiorach w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników, jak również wprowadzenie odpowiednich zmian w ubezpieczeniu zdrowotnym i podatku dochodowego od osób fizycznych, które będą się odnosić do pomocników rolnika.

Projektowana ustawa zakłada, że podstawą świadczenia pomocy będzie umowa o pomocy przy zbiorach zawarta pomiędzy rolnikiem prowadzącym gospodarstwo rolne a osobą świadczącą pomoc przy zbiorach, zwaną pomocnikiem rolnika. Świadczenie pomocy przy zbiorach będzie świadczeniem odpłatnym. Umowa o pomocy przy zbiorach będzie stosowana w przypadku pomocy świadczonej przy zbiorach, która obejmuje czynności bezpośrednio związane ze zbiorem owoców i warzyw, jak i późniejszym ich sortowaniem i przygotowaniem do sprzedaży. Zbiór owoców obejmuje takie czynności, jak zrywanie owoców lub warzyw z drzew, krzewów lub innych roślin, np. truskawek, papryki czy pomidorów, wycinanie, np. pieczarek, a także zbieranie warzyw bezpośrednio z ziemi, np. cebuli. Umowa o pomocy przy zbiorach na odpłatne wykonywanie wyżej wymienionych czynności będzie zawierana na okres nie dłuższy niż 120 dni w ciągu roku kalendarzowego.

W ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników wprowadzone zostały zmiany polegające na tym, że rozszerzono zakres podmiotowy tych regulacji o pomocników rolnika, którymi mogą być również osoby przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pracę. Rolnik, w którego gospodarstwie pomocnik rolnika będzie wykonywał czynności określone w umowie o pomocy przy zbiorach, zobowiązany będzie do opłacania za niego składki na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie, ale pomocnik rolnika będzie podlegał temu ubezpieczeniu tylko w zakresie uprawnień do jednorazowego odszkodowania z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. W projektowanej ustawie doprecyzowana została definicja wypadku przy pracy, która będzie miała zastosowanie do pomocnika rolnika. Aby ułatwić i usprawnić kwestie związane z ubezpieczeniem pomocników rolnika, ze względu na krótki okres świadczenia pomocy, rolnik będzie zobowiązany zgłaszać ich do ubezpieczenia w ciągu 7 dni od dnia zawarcia umowy o pomocy przy zbiorach. Rolnik będzie opłacał również składkę zdrowotną za pomocnika rolnika. Przyjęcie zryczałtowanej formy oskładkowania pozwoli przede wszystkim na obniżenie kosztów pracy oraz znaczne ograniczenie obowiązków rolnika o charakterze administracyjnym.

Do wynagrodzenia pomocników rolnika z tytułu świadczenia pomocy na podstawie umowy o pomocy przy zbiorach nie będą miały zastosowania przepisy ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2017 r. poz. 847).

W zakresie, który dotyczy wyboru Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników, zwanej dalej „Radą Rolników”, proponuje się zmianę polegającą na usunięciu konieczności przeprowadzania przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi konsultacji ze zgłaszającymi organizacjami w zakresie wyboru członków Rady Rolników. Organizacje rolnicze, przedstawiając ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi swoich kandydatów do Rady Rolników, załączają referencje

i w odpowiedni sposób przedstawiają swojego kandydata, co daje Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi obraz kandydata. Decyzja Ministra co do personalnego składu Rady Rolników jest jego własną decyzją, a referencje mają jedynie charakter pomocniczy.

Proponuje się również zmianę polegającą na stworzeniu ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi fakultatywnej możliwości podjęcia decyzji o odwołaniu członka Rady Rolników, jeżeli o jego odwołanie wystąpiła organizacja zgłaszająca. Obowiązujący obecnie przepis bezwzględnie obliguje ministra właściwego do spraw rozwoju wsi do odwołania członka w tym przypadku, co może doprowadzić do zakłócenia prac Rady Rolników.

Po art. 77 proponuje się dodać nowy przepis art. 77a, w którym określone zostanie, że ze środków funduszu składkowego mogą być wspierane zadania o charakterze pożytku publicznego na rzecz ubezpieczonych oraz członków ich rodzin w zakresie ochrony i promocji zdrowia, działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym, wypoczynku dzieci i młodzieży, ratownictwa i ochrony ludności, zapobiegania wypadkom i nieszczęśliwym zdarzeniom w gospodarstwie rolnym, rehabilitacji leczniczej o charakterze prewencyjnym i restytucyjnym oraz pomocy w zakresie likwidacji szkód zaistniałych w gospodarstwach rolnych w wyniku klęsk żywiołowych i innych sytuacji kryzysowych. Do uzyskania wsparcia z funduszu składkowego na powyższe działania uprawnione będą organizacje pożytku publicznego, które zgodnie ze statutem prowadzą działalność w danym obszarze na rzecz rolników i członków ich rodzin, oraz społeczne i zawodowe organizacje rolników, związki zawodowe rolników i izby rolnicze. Wsparcie będzie udzielane po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert. Do udzielenia tego wsparcia stosować się będzie odpowiednio przepisy art. 13 ust. 2 i 3, art. 14, art. 15 ust. 1–2a, 2f–4, art. 16 ust. 1, 2 i 6 oraz art. 17–18a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450). Dotychczas zasady wydatkowania tych środków regulowane były jedynie w statucie funduszu składkowego.

Ze środków funduszu składkowego będą mogły być współfinansowane programy zdrowotne i programy polityki zdrowotnej, polegające na profilaktyce chorób, w tym chorób zawodowych w rolnictwie, dla ubezpieczonych i świadczeniobiorców oraz członków ich rodzin. Programy te mogą być realizowane przez m.in. instytuty badawcze.

Fundusz składkowy może finansować ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków na rzecz ubezpieczonych i świadczeniobiorców oraz członków ich rodzin, np. ubezpieczenie dla dzieci rolników do 16. roku życia.

Dodanie do dotychczasowego brzmienia art. 83 wyrazów „oraz funduszu prewencji i rehabilitacji” jest podyktowane wynikiem zaleceń pokontrolnych Najwyższej Izby Kontroli „Wykonanie budżetu państwa w 2016 r. w części 72 Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz wykonania planów finansowych Funduszu Emerytalno-Rentowego, Funduszu Administracyjnego i Funduszu Prewencji i Rehabilitacji”. Ta zmiana w konsekwencji spowoduje konieczność wydania nowego rozporządzenia w zakresie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej KRUS, ale dzięki przepisowi przejściowemu określonymu w art. 5 projektowanej ustawy do czasu wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych zachowują moc dotychczasowe przepisy w tym zakresie, nie dłużej jednak niż przez okres 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Wprowadzenie ww. zmiany umożliwi podjęcie działań zmierzających do rozpoczęcia lokowania wolnych środków funduszu prewencji i rehabilitacji celem efektywnego zarządzania tymi środkami, przy zachowaniu terminowej realizacji zadań i bezpieczeństwa środków, a tym samym również realizację wniosków pokontrolnych Najwyższej Izby Kontroli.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

We **Francji** w zakresie zatrudnienia w rolnictwie stosowana jest szczególna umowa o pracę: umowa o pracę przy winobranii (*contrat vendanges*). Jest to umowa stosowana wyłącznie przy pracy podczas zbiorów. Umowa ta może być zawarta maksymalnie na okres do jednego miesiąca i po wygaśnięciu bezzwłocznie zawarta następna. Umowy o pracę przy winobranii nie można przedłużać, można natomiast w ciągu jednego roku zawrzeć drugą umowę też maksymalnie na miesiąc, albo większą umową liczbę umów na krótsze okresy np. 1 tydzień. Liczba umów przy winobranii oraz pracodawców dla jednego pracownika nie podlega ograniczeniu, o ile suma okresów umów nie przekracza łącznie 2 miesięcy w ciągu roku kalendarzowego. Umowa musi być zawarta na piśmie, najpóźniej w ciągu dwóch dni od podjęcia zatrudnienia. W ramach tej umowy mogą być wykonywane wyłącznie prace w zakresie przygotowania i realizacji zbiorów, tj. zbiór winogron i noszenie koszy, oraz prace sortownicze i czyszczenie sprzętu.

W **Niemczech** na potrzeby pracy sezonowej stworzono możliwość tzw. krótkotrwałego zatrudnienia (do 3 miesięcy lub 70 dni roboczych w roku, wynagrodzenie nie może przekroczyć 450 EUR miesięcznie). Pracownicy zatrudnieni w oparciu o te umowy są zwolnieni ze składek na ubezpieczenie zdrowotne, pielęgnacyjne i na wypadek bezrobocia. Jest to jednakże forma zatrudnienia przewidziana jako dorywcza i dodatkowa. Pracownicy sezonowi mogą w Niemczech odprowadzać zryczałtowaną 5% składkę podatku dochodowego od wynagrodzenia, pod warunkiem że są zatrudnieni w rolnictwie lub leśnictwie przez okres maksymalnie 180 dni w roku, wykonują prace typowe dla działalności rolniczej, otrzymują stawkę godzinową nieprzekraczającą 12 EUR. Pracodawca jest zobowiązany do ubezpieczenia pracownika sezonowego, chyba że pracownik jest już ubezpieczony w kraju pochodzenia. Do obowiązków pracodawcy należy również ubezpieczenie pracownika od wypadków na okres zatrudnienia. W przypadku tzw. krótkotrwałego zatrudnienia, pracodawca jest zobowiązany jedynie do wykupienia dla pracownika ubezpieczenia od wypadku.

W **Austrii**, w szczególności w odniesieniu do rolnictwa, zamiast pojęcia stosunku pracy i umowy o pracę używa się szerszego pojęcia „stosunku świadczenia usługi” i odpowiednio „umowy o świadczeniu usługi”. Umowa o świadczenie usługi zawarta może być na czas określony lub na czas nieokreślony. Dla pracowników sezonowych z państw trzecich udzielana jest zgoda na zatrudnienie maksymalnie na okres 6 miesięcy. W sektorze rolniczym występuje możliwość zatrudnienia tzw. pomocników rolnika przy zbiorach, maksymalnie na okres do 6 tygodni. W odniesieniu do tzw. pomocników rolnika przy zbiorach

obowiązkowe ubezpieczenie społeczne obejmuje ubezpieczenie zdrowotne i ubezpieczenie od nieszczęśliwego wypadku. Podatku dochodowego nie odprowadza się od wynagrodzeń miesięcznych poniżej 1 011 EUR.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Pracownicy sezonowi	500 000	Ekspertyza opracowana na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi przez IERiGŻ, pt. Praca sezonowa w rolnictwie, w tym ogrodnictwie i sadownictwie oraz zatrudnianie pracowników przy pracach sezonowych, ze szczególnym uwzględnieniem cudzoziemców	Podleganie ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu w ograniczonym zakresie oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu
Gospodarstwa rolne	1 410 700	dane GUS za 2016 r.	Zmniejszenie obciążeń administracyjnych
KRUS	100 etatów	dane KRUS	Konieczność zwiększenia zatrudnienia, konieczność modyfikacji systemu informatycznego
NFZ	36 etatów	dane NFZ	Konieczności obsłużenia zwiększonej liczby osób ubezpieczonych oraz propozycji dodania nowego tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Konsultacje społeczne trwały od dnia 31 października 2017 r. do dnia 30 listopada 2017 r.:

Projekt został skonsultowany z następującymi podmiotami:

1. Rada Dialogu Społecznego w Rolnictwie,
2. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
3. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych,
4. Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
5. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”,
6. Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”,
7. Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych,
8. Federacja Związków Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych,
9. Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników,
10. Krajowa Rada Izb Rolniczych,
11. Krajowa Rada Spółdzielcza,
12. Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”,
13. Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”,
14. Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w Rzeczypospolitej Polskiej,
15. Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”,
16. Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”,
17. Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych,
18. Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych,
19. Rada Ubezpieczenia Społecznego Rolników,
20. Business Centre Club,
21. Forum Związków Zawodowych,
22. Konfederacja Lewiatan,
23. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej,
24. Związek Rzemiosła Polskiego,
25. Instytut Gospodarki Rolnej,
26. Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych – Izba Gospodarcza,
27. Stowarzyszenie Plantatorów Borówki Amerykańskiej,
28. Stowarzyszenie Plantatorów Truskawki,
29. Krajowe Stowarzyszenie Plantatorów Czarnych Porzeczek,
30. Krajowe Zrzeszenie Plantatorów Aronii ARONIA POLSKA,

31. Stowarzyszenie Plantatorów Mini Kiwi,
 32. Zrzeszenie Producentów Papryki Rzeczypospolitej Polskiej,
 33. Związek Sadowników Rzeczypospolitej Polskiej.
- Szczegółowy opis wyników konsultacji społecznych został opisany w załączonym Raporcie z konsultacji projektu ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych												
(ceny stałe z ..... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem		350,4	381,0	381,0	381,0	381,0	381,0	381,0	381,0	381,0	381,0	3 779,4
budżet państwa (podatek dochodowy)		0,2	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	9,2
JST (podatek dochodowy)		0,2	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	9,2
fundusz składkowy – składki na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie		84,0	84,0	84,0	84,0	84,0	84,0	84,0	84,0	84,0	84,0	840,0
Fundusz administracyjny KRUS – odpis z funduszu składkowego		0	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	194,4
NFZ – składki na ubezpieczenie zdrowotne		264,4	265,8	265,8	265,8	265,8	265,8	265,8	265,8	265,8	265,8	2656,6
ZUS – składki społeczne		1,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	70,0
Wydatki ogółem		52,5	85,7	85,7	85,7	85,7	85,7	85,7	85,7	85,7	85,7	823,8
budżet państwa												
JST												
fundusz składkowy		36,8	58,4	58,4	58,4	58,4	58,4	58,4	58,4	58,4	58,4	562,4
Fundusz administracyjny KRUS		15,7	27,3	27,3	27,3	27,3	27,3	27,3	27,3	27,3	27,3	194,4
Saldo ogółem		297,9	295,3	295,3	295,3	295,3	295,3	295,3	295,3	295,3	295,3	2 955,6
budżet państwa		0,2	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	9,2
JST		0,2	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	9,2
fundusz składkowy		47,2	25,6	25,6	25,6	25,6	25,6	25,6	25,6	25,6	25,6	277,6
Fundusz administracyjny KRUS		-15,7	-5,7	-5,7	-5,7	-5,7	-5,7	-5,7	-5,7	-5,7	-5,7	-67,0
NFZ- składki na ubezpieczenie zdrowotne		264,4	265,8	265,8	265,8	265,8	265,8	265,8	265,8	265,8	265,8	2656,6
ZUS-składki na ubezpieczenie społeczne		1,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6	70,0
Źródła finansowania	Wydatki będą poniesione w ramach części budżetowej 72 i funduszu składkowego.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>1) Projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw przewiduje objęcie pomocników rolnika ubezpieczeniem wypadkowym, chorobowym i macierzyńskim w zakresie ograniczonym do jednorazowego odszkodowania z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu albo śmierci wskutek wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej. Projektowana regulacja umożliwi podleganie ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu w ograniczonym zakresie oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu w KRUS około 500 tys. osób.</p> <p>2) Miesięczna składka na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie za wyżej wymienione osoby została zaplanowana na poziomie 3-krotności składki obowiązującej w III kwartale 2017 r. należnej za osoby podlegające temu ubezpieczeniu w zakresie ograniczonym, tj. 42 zł miesięcznie i będzie opłacana przez rolnika w terminie do 15 dnia następnego miesiąca za dany miesiąc. Rocznie to kwota 84 mln zł.</p>											

wyszczególnienie	wysokość składki miesięcznej w zł	oszacowana liczba pomocników rolnika, z którymi rolnik podlegający ubezpieczeniu w KRUS zawarł umowę o pomocy przy zbiorach w gospodarstwie rolnym	miesięczna kwota składek (w mln zł)	rocznie (za 4 miesiące) kwota składek (w mln zł)	kwota składek za 10 lat (w mln zł)
ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie w ograniczonym zakresie	42	500 000	21	84	840

3) Miesięczna składka na ubezpieczenie zdrowotne została zaplanowana na poziomie składki dla domownika w działach specjalnych produkcji rolnej w 2017 r., tj. 132 zł (podstawę wymiaru składki stanowi kwota 33,4% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku). Rocznie to kwota **264 mln zł**.

wyszczególnienie	wysokość składki miesięcznej w zł	oszacowana liczba pomocników rolnika, z którymi rolnik podlegający ubezpieczeniu w KRUS zawarł umowę o pomocy przy zbiorach w gospodarstwie rolnym	miesięczna kwota składek (w mln zł)	rocznie (za 4 miesiące) kwota składek (w mln zł)	kwota składek za 10 lat (w mln zł)
ubezpieczenie zdrowotne	132	500 000	66	264	2640

4) Przewidywane przychody/koszty funduszu administracyjnego od 1 stycznia 2019 r. z tytułu zwiększenia odpisu na fundusz administracyjny z funduszu składkowego na fundusz motywacyjny w kwocie **21,6 mln zł** (w związku ze zmianą art. 79 ust. 2 pkt 1 – zwiększenie z 9% na 12% odpisu na fundusz administracyjny z planowanych wydatków funduszu składkowego).

5) W **oparciu** o przyjęte założenia w projekcie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw oraz na podstawie przewidywanej liczby pomocników rolnika, z którymi rolnik podlegający ubezpieczeniu w KRUS zawarze umowę o pomocy przy zbiorach w gospodarstwie rolnym (ok. 500 tys. osób), przyjęto następujące założenia:

- wysokość jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej – 700 zł za każdy procent uszczerbku na zdrowiu,
- przeciętny wskaźnik uszczerbku na zdrowiu przy jednorazowym odszkodowaniu z tytułu wypadku przy pracy rolniczej – 7,00%,
- planowana liczba jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadków dot. pomocników rolnika – 7500

wydatki funduszu składkowego dotyczące jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy rolniczej pomocników rolnika wyniosą ok. **36,8 mln zł**.

6) Przewidywane składki na ubezpieczenie zdrowotne do NFZ w kwocie **265,8 mln zł** obejmują składki zdrowotne za pracowników od funduszu wynagrodzeń w kwocie 0,4 mln zł, od 1 stycznia 2019 r. od funduszu motywacyjnego w kwocie 1,4 mln zł oraz składki zdrowotne za pomocników rolnika w kwocie 264,0 mln zł.

7) Przewidywane dochody budżetu państwa w 2018 r. z retransferu środków **ogółem wyniosą 2 371 803 zł**, a od 2019 r. **łącznie z retransferem środków z funduszu motywacyjnego kwocie 9 036 779 zł wyniosą ogółem: 11 408 572 zł (11,4 mln zł)** rocznie, tj.:

1. Dochód ZUS (składki na ubezpieczenie społeczne)	7 607 634 zł
2. Dochód NFZ (składki na ubezpieczenie zdrowotne)	1 771 566 zł
3. Dochód państwa z podatku dochodowego	2 029 372 zł,
w tym:	

I. Przewidywany retransfer środków do budżetu państwa z kwoty 5 716 854 zł (z funduszu wynagrodzeń), tj.:

1. Składki na ubezpieczenie społeczne (ZUS)	1 575 376 zł
Składki na ubezpieczenie zdrowotne (NFZ)	366 855 zł
3. Podatek dochodowy	429 562 zł
4. RAZEM:	2 371 803 zł,

w tym:

II. Przewidywany retransfer środków do budżetu państwa z kwoty 21 640 163 zł (z funduszu motywacyjnego) od 1 stycznia 2019 r., tj.:

1. Składki na ubezpieczenie społeczne (ZUS)	6 032 258 zł
2. Składki na ubezpieczenie zdrowotne (NFZ)	1 404 711 zł
3. Podatek dochodowy	1 599 810 zł
4. RAZEM:	9 036 779 zł.

8) I. Koszt wzrostu funduszu wynagrodzeń:

1. Roczny wzrost środków na wynagrodzenia (wzrost zatrudnienia o 100 etatów)	4 353 728 zł
2. Zabezpieczenie środków na dodatkowe wynagrodzenie roczne:	370 067 zł
3. Składki płacone przez pracodawcę	927 753 zł
4. Zabezpieczenie środków na Centralny Fundusz Wynagrodzeń Osobowych	65 306 zł
5. RAZEM:	5 716 854 zł (5,7 mln zł).

II. Koszt wzrostu odpisu z funduszu składkowego na fundusz motywacyjny od 1 stycznia 2019 r.:

1. Roczny wzrost odpisu na fundusz motywacyjny	18 087 733 zł,
2. Składki płacone przez pracodawcę:	3 552 430 zł,
3. RAZEM:	21 640 163 zł (21,6 mln zł)

9) UZASADNIENIE WZROSTU WYNAGRODZEŃ W KRUS

Przedstawione w OSR kwoty zwiększenia funduszu wynagrodzeń KRUS, jak również podwyższenie i zapewnienie minimalnego poziomu funduszu motywacyjnego, ma zasadnicze znaczenie dla realizacji nowych zadań w ramach proponowanych zmian ustawowych dotyczących umowy o pomocy przy zbiorach zawieranych z pomocnikiem rolnika.

Zakres podstawowych działań związanych z obsługą przez KRUS pomocników rolnika będzie obejmował:

1) przyjmowanie i rejestrowanie:

- zgłoszeń oraz wniosków o objęcie ubezpieczeniem wypadkowym, chorobowym i macierzyńskim,
- zgłoszeń do ubezpieczenia zdrowotnego,
- wpływającej korespondencji dotyczącej podlegania ubezpieczeniu, rozliczeń i dochodzenia należności z tytułu składek,
- wniosków o udzielenie ulg w spłacie lub umorzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz na ubezpieczenie zdrowotne;

2) wydawanie decyzji w sprawach:

- spornych z zakresu wymiaru i poboru składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz na ubezpieczenie zdrowotne rolnikom zobowiązanym do indywidualnego opłacania składek za pomocnika rolnika,
- ulg i umorzeń należności z tytułu składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz na ubezpieczenie zdrowotne;

3) prowadzenie ewidencji:

- płatników składek i pomocników rolnika objętych ubezpieczeniem wypadkowym, chorobowym i macierzyńskim,
- płatników składek i pomocników rolnika objętych ubezpieczeniem zdrowotnym,
- okresów podlegania i opłacania składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie,
- okresów podlegania i opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne,
- rozliczeń z tytułu składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie,
- rozliczeń z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne;

- 4) realizację rozliczeń z płatnikami składek obejmującą księgowanie obrotów na kontach płatników składek i subkontach pomocników rolnika ubezpieczonych zdrowotnie m.in.:
  - a) przypisu (odpisu) składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz odrębnie na ubezpieczenie zdrowotne,
  - b) przypisu (odpisu) odsetek za zwłokę na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz odrębnie na ubezpieczenie zdrowotne,
  - c) wpłat należności na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz odrębnie na ubezpieczenie zdrowotne,
  - d) zwrotu nadpłaconych składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz odrębnie na ubezpieczenie zdrowotne,
  - e) potrącenia należności z tytułu składek ze świadczeń na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz odrębnie na ubezpieczenie zdrowotne itp.;
- 5) dochodzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz odrębnie na ubezpieczenie zdrowotne:
  - a) analizę akt i rozliczeń na kontach płatników składek w systemie ubezpieczenia społecznego rolników oraz w systemie ubezpieczenia zdrowotnego,
  - b) podejmowanie działań mających na celu dochodzenie należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz odrębnie na ubezpieczenie zdrowotne,
  - c) przeprowadzanie wizytacji w gospodarstwach dłużników,
  - d) współpracę z urzędami skarbowymi oraz innymi organami i instytucjami w zakresie przymusowego dochodzenia należności z tytułu składek,
  - e) uzgadnianie miesięcznych wpływów należności z tytułu składek w systemie ubezpieczenia społecznego rolników oraz ubezpieczenia zdrowotnego;
- 6) sporządzanie sprawozdań i zestawień statystycznych;
- 7) wydawanie osobom objętym ubezpieczeniem społecznym rolników lub ubezpieczeniem zdrowotnym zaświadczeń dotyczących okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu i ubezpieczeniu zdrowotnemu, opłacania składek, a także stanu należności z ww. tytułów;
- 8) prowadzenie składnicy akt osób ubezpieczonych;
- 9) przekazywanie informacji o okresach podlegania i niepodlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu oraz o opłaconych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne do NFZ i o liczbie ubezpieczonych do GUS;
- 10) rozstrzyganie wątpliwości w zakresie podlegania ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu powstałych na tle zgłaszanych umów o pomocy przy zbiorach.

Ponadto zwiększona liczba zadań w pierwszej fazie realizacji nowych przepisów w wyżej wymienionym zakresie będzie wykonywana przez pracowników KRUS ręcznie do czasu wprowadzenia zmian w systemach informatycznych służących do obsługi ubezpieczenia społecznego rolników i ubezpieczenia zdrowotnego oraz udostępnienia przez firmy obsługujące KRUS odpowiedniego oprogramowania.

Obciążenie pracą dotknie większości pracowników KRUS i nie będzie dotyczyło wyłącznie osób zatrudnionych w pionie ubezpieczeń, ale również m.in. pionów takich jak: świadczenia (ustalanie i wypłata jednorazowych odszkodowań), prewencja (konieczność przeszkolenia większej liczby ubezpieczonych, wzrost liczby postępowań wypadkowych, konieczność opracowywania materiałów w wielu językach), orzecznictwo lekarskie (wydawanie orzeczeń w sprawie wypadków przy pracy), księgowość (wypłata świadczeń z ubezpieczenia społecznego), komórki kadrowe (rekrutacja pracowników), pion informatyki (dostosowanie systemów informatycznych).

Należy wskazać, że wypłaty z funduszu motywacyjnego, zgodnie z art. 81a ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, są realizowane poza limitami wynikającymi z przepisów o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej, kwota ponad 21 mln zł jest przede wszystkim przywróceniem wysokości tego funduszu do poziomu z roku 2016 wraz z kwotą niezbędną do realizacji nowych zadań – przede wszystkim na rzecz funduszu składkowego przez pracowników KRUS.

W poniższej tabeli został przedstawiony poziom funduszu wynagrodzeń oraz wysokość środków na nagrody z funduszu motywacyjnego (bez pochodnych).

Lp.	Wyszczególnienie	2015 (w tys. zł)	2016 (w tys. zł)	(%) (kol. 4/3)	Plan 2017 (w tys. zł *)	(%) (kol.6/4)
1	2	3	4	5	6	7

1.	Fundusz wynagrodzeń łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym (bez pochodnych)	266 560	311 219	16,75	315 486	1,37
2.	Fundusz motywacyjny (bez pochodnych)	13 759	19 169	39,3	6 988	- 63,5
3.	OGÓŁEM (1+2)	280 319	330 388	17,9	322 474	- 2,4

*) W funduszu wynagrodzeń w 2017 r. nie uwzględniono kwoty jednorazowego zwiększenia środków na wypłatę nagród jubileuszowych i odpraw emerytalno-rentowych w kwocie 4 431 000 zł w związku z wejściem w życie od dnia 1 października 2017 r. nowych przepisów emerytalnych. Zwiększenie środków miało charakter wewnętrznego przesunięcia pomiędzy poszczególnymi grupami budżetowymi.

Faktyczne obniżenie wynagrodzeń spotkało się z ogromnym niezadowoleniem załogi oraz związków zawodowych funkcjonujących w KRUS. Skutki obniżenia poziomu wynagradzania odczuwają w szczególności pracownicy zaangażowani w pracę na rzecz funduszu składkowego w oddziałach regionalnych i placówkach terenowych. Należy zaznaczyć, że w 2016 r. odpis na nagrody z funduszu motywacyjnego wynosił ok. 3,94% planowanych na 2018 r. wydatków funduszu składkowego. Drastyczne zmniejszenie w roku 2017 odpisu na nagrody z funduszu motywacyjnego o kwotę 12 181 000 zł (bez pochodnych) do kwoty 6 988 000 zł, tj. o 63,5% w stosunku do roku 2016, spowodowało spadek wynagrodzeń pracowników KRUS w 2017 r. o 2,4% w stosunku do roku 2016 – mimo znaczącej podwyżki wynagrodzeń w 2016 r. (po kilku latach zamrożenia wynagrodzeń w państwowej strefie budżetowej) i 1,3% podwyżce wynagrodzeń w roku 2017.

Zrównanie odpisu na nagrody do poziomu z 2016 r. i dalsze zwiększenie go o kwotę 5 906 733 zł, do kwoty 25 075 733 zł (bez pochodnych) pozwoliłoby zniwelować spadek wynagrodzeń pracowników KRUS w 2017 r. Wzrost przeciętnej wysokości nagrody na 1 etat przy planowanym zatrudnieniu 6400 etatów wyniosłby ok. 235 zł miesięcznie, czyli ok. 706 zł kwartalnie. Taka wysokość nagród pozwoliłaby na przywrócenie motywacyjnego charakteru nagród i osiągnięcie celów istotnych dla realizacji ustawowych zadań KRUS, w tym zapewnienie obsługi umów o pomocy przy zbiorach.

Temat bardzo niskich wynagrodzeń, w tym wysokości nagród z funduszu motywacyjnego, pojawia się stale w korespondencji kierowanej przez stronę społeczną, jak również w licznych interpelacjach posłów kierowanych do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz KRUS.

Dyrektorzy oddziałów regionalnych systematycznie informują o problemach związanych z naborem pracowników, ponieważ coraz częściej nieliczni kandydaci przystępujący do naboru, po uzyskaniu informacji o proponowanym wynagrodzeniu, rezygnują z podjęcia zatrudnienia. W najlepszym przypadku pozostają w zatrudnieniu przez okres próbny, po którym bardzo często nie podpisują umowy na kolejny okres.

KRUS wkrótce stanie się jako pracodawca całkowicie niekonkurencyjna na rynku pracy, a wobec licznych odejść na emeryturę pracowników nie będzie w stanie zapewnić odpowiednio wykwalifikowanej kadry, nie tylko do realizacji dodatkowego zadania, jakim jest obsługa umów z pomocnikiem rolnika, ale można również spodziewać się problemów z realizacją podstawowych zadań, w szczególności w placówkach terenowych. Właśnie w placówce terenowej często jeden pracownik jest zobowiązany do wykonywania zadań z wielu obszarów (ubezpieczenia, świadczenia, prewencja, obsługa interesanta). Przy tak niskim poziomie wynagrodzeń i braku jakichkolwiek narzędzi motywacyjnych, naturalnym jest, że pracownicy KRUS będą szukać wyższych wynagrodzeń (ZUS, urzędy administracji rządowej i samorządowej, firmy prywatne).

W latach 2007-2009 KRUS przeszła reorganizację - zlikwidowano 33 oddziały regionalne, a obszar pozostałych 16 oddziałów regionalnych wraz z podległymi (przenoszonymi) placówkami terenowymi został dostosowany do obszaru administracyjnego województw. Wskutek wprowadzonych zmian zatrudnienie w KRUS spadło o 169,65 etatu, natomiast zadania z roku na rok systematycznie rosły, chociażby ze względu na liczne zmiany ustawodawstwa.

Poniższa tabela przedstawia zmiany stanu zatrudnienia w KRUS w ostatnich 10 latach.

ROK	Przeciętne zatrudnienie w KRUS w danym roku (w etatach)	ROK	Przeciętne zatrudnienie w KRUS w danym roku (w etatach)
2007	6 328,67	2012	6 024,45
2008	6 241,91	2013	6 072,37
2009	6 159,02	2014	6 138,17
2010	6 150,78	2015	6 125,79
2011	6 065,06	2016	6 177,00
		za trzy kwartały 2017 r.	6 179,88

Należy pamiętać, że oddziały regionalne i placówki terenowe tworzą faktyczny obraz ubezpieczenia społecznego rolników oraz funkcjonowania urzędu wśród rolników, co bezpośrednio przekłada się na obraz administracji publicznej w świadomości obywateli. Od efektywności i możliwości realizacji zadań przez pracowników KRUS oraz ich liczebności zależą dochody budżetu państwa i funduszu składkowego. W większości przypadków podstawowym motywatorem dla wielu pracowników nadal jest wynagrodzenie oferowane przez pracodawcę w umowie o pracę oraz dodatkowe elementy wynagrodzenia, takie jak nagrody. Efektywność i sprawność organizacyjna w dużej mierze zależy od kompetencji pracowników, rozumianych nie tylko jako wiedza i doświadczenie, ale również motywacja do realizacji codziennych zadań.

Dodatkowe zadania wynikające z projektu zmiany ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników wprowadzającej do ubezpieczenia pomocników rolnika, przy jednoczesnym „zamrożeniu” wynagrodzeń na obniżonym w 2017 r. poziomie w latach następnych, z pewnością pogłębią występujące już obecnie problemy związane z retencją i fluktuacją pracowników. KRUS, bez systemu motywacyjnego w postaci dodatkowych środków na wynagrodzenia i zwiększenie zatrudnienia, nie będzie w stanie ani zatrzymać pracowników doświadczonych posiadających wysokie kwalifikacje, ani zatrudnić nowych o zbliżonych kwalifikacjach. Znacząco podnosi to ryzyko niskiej efektywności realizacji zadań ustawowych.

W poniższej tabeli zostało przedstawione przeciętne miesięczne wynagrodzenie pracowników oddziałów regionalnych i podległych im placówek terenowych wynikające z tabeli zaszeregowania według stanu na dzień 31 grudnia danego roku kalendarzowego w latach 2010–2016 oraz na dzień 30.09.2017 r.

Stan na dzień	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie pracowników zatrudnionych w n/w jednostkach organizacyjnych:	
	placówki terenowe	oddziały regionalne
31.12.2010 r.	2 891,85	2 974,81
31.12.2011 r.	2 909,47	2 996,62
31.12.2012 r.	2 914,56	3 008,54
31.12.2013 r.	2 914,76	3 015,94
31.12.2014 r.	2 910,32	3 010,98
31.12.2015 r.	2 911,42	3 010,24
31.12.2016 r.	3 199,88	3 296,96
30.09.2017 r.	3 232,37	3 329,23

Planowana zmiana art. 81a ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników ma za zadanie trwale zabezpieczenie poziomu nagród z funduszu motywacyjnego. Zmiana ta ma zapobiegać faktycznemu obniżeniu wynagrodzeń pracowników KRUS poprzez przesunięcie środków z odpisu z funduszu składkowego na inne cele w ramach funduszu administracyjnego KRUS niż fundusz motywacyjny. Tak stało się w 2017 r. i powtórzenie się podobnej sytuacji w przyszłości może doprowadzić do jeszcze większego niezadowolenia wśród pracowników, którego skutki, przy obecnej sytuacji na rynku pracy, odczuje nie tylko pracodawca.

Zadania ustawowe w zakresie ubezpieczenia społecznego, zdrowotnego, chorobowego, wypadkowego oraz macierzyńskiego rolników i członków ich rodzin realizowane są w siedzibach 16 oddziałów regionalnych KRUS i w 256 placówkach terenowych, w których rolnicy składają wnioski o objęcie ich ubezpieczeniem (łącznie 272 jednostki organizacyjne KRUS).

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw dotyczący zabezpieczenia społecznego pomocników rolnika, którzy będą zatrudniani na podstawie umowy cywilnoprawnej dotyczącej pomocy przy zbiorach, spowoduje wzrost zadań realizowanych przez pracowników KRUS. Liczbę pomocników rolnika podlegających ubezpieczeniu chorobowemu, wypadkowemu i macierzyńskiemu szacuje się na ok. 500 tys. miesięcznie w skali kraju w okresie od maja do listopada każdego roku. W związku z powyższym miesięczny wzrost liczby ubezpieczonych w każdej z 272 jednostek organizacyjnych KRUS wyniesie ok. 1838 osób.

W celu zapewnienia obsługi ubezpieczenia pomocników rolnika należałoby zwiększyć zatrudnienie o co najmniej 1,6 etatu w każdej terenowej jednostce organizacyjnej na realizację ww. dodatkowych zadań (łącznie o 435,2 etatów), co zaangażowałoby środki finansowe w kwocie 18 646 577 zł (bez pochodnych). Na 1 etat przypadłoby do obsługi ok. 1149 ubezpieczonych.

Biorąc pod uwagę racjonalność zatrudnienia oraz zasoby posiadane przez KRUS, jak również efektywność organizacyjną i kompetencyjną pracowników KRUS, proponuje się zwiększenie planu zatrudnienia dla każdego oddziału regionalnego o 0,22 etatu, co w sumie daje 96 etatów, oraz funduszu wynagrodzeń łącznie o kwotę 4 113 680 zł (bez pochodnych). Zwiększone zadania w oddziałach regionalnych będą wymagały nadzoru, w związku z tym oszacowano zwiększenie planu zatrudnienia w Centrali o ok. 4 etaty na łączną kwotę 240 048 zł rocznie (bez pochodnych). Łączne koszty zwiększenia zatrudnienia w KRUS o 100 etatów spowodują wzrost środków na wynagrodzenia o kwotę 4 353 728 zł rocznie (bez pochodnych). Należy podkreślić, że przedstawione w tabeli przeciętne wynagrodzenia w oddziałach regionalnych w sposób znaczący odbiegają od przeciętnych wynagrodzeń w poszczególnych województwach. Podwyższenie funduszu wynagrodzeń w 2016 r. pozwoliło jedynie na podwyższenie wynagrodzeń przede wszystkim zarabiających najmniej, natomiast kolejnym etapem, w przypadku otrzymania środków na podwyżki, miała być próba wyrównania wynagrodzeń do poziomu przeciętnych w poszczególnych województwach.

10) Wprowadzenie w ubezpieczeniach społecznych i zdrowotnych nowego statusu ubezpieczonego – pomocnika rolnika oraz obsługi wypadków w rolnictwie i wypłatę świadczeń z tego tytułu dla tej grupy podmiotów pociąga za sobą konieczność modyfikacji kluczowych systemów KRUS: nSIU (Nowy System Informatyczny Ubezpieczeń) oraz KACHNA, w niemal całym zakresie ich funkcjonowania. Modyfikacje te przełożą się także ostatecznie na potrzebę modyfikacji interfejsów wymiany danych z instytucjami zewnętrznymi, w tym z ARiMR oraz NFZ, a także utworzenie, na podstawie art. 3 projektowanej ustawy, nowego interfejsu udostępniającego dane wedle zapotrzebowania płynącego od wojewodów. Bazując zatem na doświadczeniach zebranych przy realizacji modyfikacji systemów wynikających ze zmian ustawowych o podobnych zakresach, w szczególności: ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. poz. 1506), ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1217), a także ustawy z dnia 13 stycznia 2012 r. o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za lata 2012-2014 (Dz. U. poz. 123, z późn. zm.), należy przyjąć, z dużym prawdopodobieństwem, że koszt modyfikacji kluczowych systemów informatycznych KRUS w związku z przedmiotową ustawą może wynieść ok. **10 mln zł brutto w 2018 r.**, co będzie stanowiło dodatkowy koszt funduszu administracyjnego.

11) Zwiększenie zatrudnienia w NFZ

Zatrudnienie nowych pracowników (36 etatów) wynika z konieczności obsłużenia zwiększonej liczby osób ubezpieczonych oraz propozycji dodania nowego tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego. Obecni pracownicy zajmujący się osobami uprawnionymi do świadczeń opieki zdrowotnej z trudnością wykonują zadania związane z obsługą osób uprawnionych do świadczeń opieki zdrowotnej, w szczególności z coraz większą ilością wykonywanych zadań. Nowi pracownicy odpowiedzialiby na zapytania nowej grupy ubezpieczonych oraz osób ich zatrudniających, dokonywali weryfikacji ich prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, odpowiadali na zapytania świadczeniodawców udzielających nowej grupie świadczeń opieki zdrowotnej oraz zajmowali się rozliczaniem kosztów tych świadczeń. Dodatkowo część zadań związanych z weryfikacją prawa do świadczeń opieki zdrowotnej byłaby wykonywana po okresach wzmózonych prac polowych. Jak stwierdza we wnioskach z dnia 16 października 2017 r. Parlamentarny Zespół ds. Organizacji Ochrony Zdrowia koszty finansowania systemu ochrony zdrowia są w Polsce bardzo niskie i poziom wynagrodzeń w NFZ powinien dawać możliwość zatrudniania osób o wysokich kwalifikacjach. Jednocześnie koszty wynagrodzeń pracowników NFZ w stosunku do wolumenu odprowadzanej składki na ubezpieczenie zdrowotne maleją od wielu lat.

Szczegółowe dane (2018 r.) dotyczące wzrostu wynagrodzeń NFZ przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Liczba etatów	Liczba ubezpieczonych (stan na koniec III kwartału 2017)	Liczba zwiększenia planu zatrudnienia na rok 2018 (etaty)	Kwota na etat (w zł)	Kwota brutto w skali m-ca (kol. 4xkol.5)	Narzut pracodawcy	Łączny koszt ((kol. 6 + kol. 7) x12 miesięcy)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Centrala	120,00	3,00	4 500,00	13 500,00	2 651,40	193 816,80

2	Dolnośląski	2 481 372,00	2,00	4 500,00	9 000,00	1 767,60	129 211,20
3	Kujawsko-Pomorski	1 798 932,00	2,00	4 500,00	9 000,00	1 767,60	129 211,20
4	Lubelski	1 876 194,00	2,00	4 500,00	9 000,00	1 767,60	129 211,20
5	Lubuski	866 265,00	1,00	4 500,00	4 500,00	883,80	64 605,60
6	Łódzki	2 231 177,00	2,00	4 500,00	9 000,00	1 767,60	129 211,20
7	Małopolski	2 980 946,00	3,00	4 500,00	13 500,00	2 651,40	193 816,80
8	Mazowiecki	4 898 450,00	5,00	4 500,00	22 500,00	4 419,00	323 028,00
9	Opolski	806 228,00	1,00	4 500,00	4 500,00	883,80	64 605,60
10	Podkarpacki	1 824 354,00	2,00	4 500,00	9 000,00	1 767,60	129 211,20
11	Podlaski	1 012 228,00	1,00	4 500,00	4 500,00	883,80	64 605,60
12	Pomorski	1 988 930,00	2,00	4 500,00	9 000,00	1 767,60	129 211,20
13	Śląski	4 013 157,00	4,00	4 500,00	18 000,00	3 535,20	258 422,40
14	Świętokrzyski	1 088 748,00	1,00	4 500,00	4 500,00	883,80	64 605,60
15	Warmińsko-Mazurski	1 195 838,00	1,00	4 500,00	4 500,00	883,80	64 605,60
16	Wielkopolski	3 138 837,00	3,00	4 500,00	13 500,00	2 651,40	193 816,80
17	Zachodniopomorski	1 417 412,00	1,00	4 500,00	4 500,00	883,80	64 605,60
		33 619 188,00	36,00		162 000,00	31 816,80	2 325 801,60

Skutki finansowe w skali roku:

Wynagrodzenie
Narzuty
pracodawcy

1 944 000,00 zł

381 801,60 zł

Razem

2 325 801,60 zł

Koszty wynikające ze zwiększenia zatrudnienia związanego z koniecznością obsłużenia większej liczby osób ubezpieczonych zostaną pokryte w ramach poszczególnych pozycji kosztów administracyjnych, w tym wynagrodzeń, określonych w zatwierdzonym planie finansowym NFZ na rok 2018, bez konieczności ich zwiększania.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki (w mln zł)

Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2016 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe		3,3	15,9	15,9	15,9	15,9	146,4
	rolnicy zatrudniający pomocników		-348,0	-348,0	-348,0	-348,0	-348,0	-348,0
	pomocnicy		36,8	36,8	36,8	36,8	36,8	368,0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	nie ma wpływu						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	nie ma wpływu						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne		Podwyższenie funduszu wynagrodzeń w związku z nałożeniem dodatkowych zadań i zwiększenie od 1 stycznia 2019r. środków na kwartalne nagrody z funduszu motywacyjnego pozytywnie wpłynie na funkcjonowanie gospodarstw domowych pracowników KRUS poprzez zwiększenie ich dochodów. Ponadto zwiększy motywację do pracy i zaangażowanie pracowników w obsługę ubezpieczeń społecznych rolników, jak również ułatwi rekrutację nowych pracowników.						

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	I. Rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	
	1. Wzrost funduszu wynagrodzeń	5 716 854 zł
	– składki do ZUS obciążające pracodawcę	927 753 zł
	– składka na ubezpieczenie społeczne płacona przez pracowników	647 632 zł
	– składka na ubezpieczenie zdrowotne płacona przez pracowników	366 855 zł
	– podatek dochodowy	429 562 zł
	– dochód pracowników	3 345 052 zł
	2. Wzrost od 1 stycznia 2019r. środków z funduszu motywacyjnego na nagrody 21 640 163 zł	
	– składki do ZUS obciążające pracodawcę	3 552 430 zł
	– składka na ubezpieczenie społeczne płacona przez pracowników	2 479 828 zł
– składka na ubezpieczenie zdrowotne płacona przez pracowników	1 404 711 zł	
– podatek dochodowy	1 599 810 zł	
– dochód pracowników	12 603 384 zł	
3. RAZEM dochód pracowników (poz. 1 + poz. 2)	15 948 436 zł	
	<u>~15,9 mln zł</u>	
II. Rolnicy zatrudniający pomocników rolnika		
Przewidywane obciążenie finansowe rolników w związku z obowiązkiem opłacania składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne za pomocników rolnika, z którymi rolnik podlegający ubezpieczeniu w KRUS zawarze umowę o pomocy przy zbiorach w gospodarstwie rolnym.		
III. Pomocnicy rolnika		
Planowane wydatki funduszu składkowego dotyczące jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy rolniczej pomocników rolnika.		

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☒ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Znaczne ograniczenie obowiązków rolnika o charakterze administracyjnym w stosunku do obowiązków związanych z zatrudnianiem pracowników sezonowych w innych sektorach gospodarki. Można się jednocześnie dopatrywać zwiększenia obowiązków administracyjnych w odniesieniu do stosowanych dotychczas przeważnie umów o dzieło, co jednak w większości nie było prawidłowym rozwiązaniem.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana regulacja może przyczynić się do większej ochrony polskiego rynku pracy. W znacznym stopniu ograniczy stosowanie umów o dzieło, które nie przystają do charakteru pracy osób zatrudnionych przy zbiorach i nie są oskładkowane. Na podstawie wykonanych badań można wnioskować, że zatrudnienie w rolnictwie indywidualnym może znaleźć 400–450 tys. osób na 30–40 dni roboczych w ciągu roku. Dodatkowo stałą pracę w tym segmencie działalności produkcyjnej ma szansę podjąć 40–50 tys. osób. Można również przypuszczać, że w okresie najbliższych dziesięciu lat liczba miejsc sezonowej pracy w rolnictwie indywidualnym może wzrosnąć o ok. 8–10%, natomiast pracy stałej – o ok. 12–14%. Z badań IERiGŻ wynika, że prawie 1/3 pracowników najemnych w rolnictwie to obcokrajowcy, obywatele państw Europy Wschodniej, głównie Ukrainy. Te dane znajdują również potwierdzenie w innych źródłach. Badania zleczone przez Narodowy Bank Polski pokazują, że liczba oświadczeń zarejestrowanych przez powiatowe urzędy pracy odnośnie osób planujących pobyt zarobkowy nie dłuższy niż 6 miesięcy (w ramach tzw. procedury uproszczonej) wyniosła pod koniec 2013 r. prawie 218 tys., z czego ponad połowa dotyczyła zatrudnienia w sektorze rolniczym. Spośród wszystkich imigrantów posiadających zezwolenie na pracę w Polsce ok. 50% pochodzi z Ukrainy. Ponad 5% pochodzi z Białorusi, a 2% z Rosji. Potencjalni pracownicy dla gospodarstw

borykających się z niedoborem siły roboczej mogą wywodzić się z grona wiejskich bezrobotnych. Zarówno rozmiary wiejskiego bezrobocia rejestrowanego, jak i ukrytego przewyższają zapotrzebowanie na pracę sezonową w rolnictwie. Z wykonanych szacunków wynika, że zbiorowość stanowiąca niewykorzystane zasoby pracy (ukryci bezrobotni) wśród populacji związanej z użytkownikami indywidualnych gospodarstw rolnych w Polsce liczy ok. 500–550 tys. osób.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny x inne: sektor produkcji rolnej.	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu	Dzięki proponowanym zmianom nastąpi podniesienie elastyczności rynku pracy i większa dostępność siły roboczej w okresie zwiększonego zapotrzebowania podczas zbiorów owoców i warzyw.
------------------	---

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planowane wejście w życie tej regulacji nastąpi po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 3 pkt 2 lit. b i c, pkt 5 lit. b i c oraz pkt 6, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2018 r. oraz art. 1 pkt 12 i 14, które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Nie przewiduje się.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Oszacowana kwota składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz ubezpieczenie zdrowotne za pomocników rolnika obciążająca finansowo rolników.

Oszacowana kwota składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz ubezpieczenie zdrowotne z pomocników rolnika obciążająca finansowo rolników

Wyszczególnienie	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian (mln zł)										łącznie (1-10)	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Obciążenia finansowe rolników ogółem z tytułu opłacania składki na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz na ubezpieczenie zdrowotne	348.0	348.0	348.0	348.0	348.0	348.0	348.0	348.0	348.0	348.0	348.0	3,480.0

Wyszczególnienie	wysokość składki miesięcznej w zł ¹	Oszacowana liczba pomocników rolnika, z którymi rolnik podlegający ubezpieczeniu w KRUS zawarł umowę o pomocy przy zbiorach w gospodarstwie rolnym	miesięczna kwota składek (w mln zł)	Rocznie (za 4 miesiące) kwota składek (w mln zł)	kwota składek za 10 lat (w mln zł)
Ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie w ograniczonym zakresie oraz ubezpieczenie zdrowotne	174	500,000	87	348	3480

**Raport z konsultacji projektu ustawy o zmianie ustawy o zmianie ustawy
o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw
– uwagi zgłoszone w trakcie konsultacji społecznych.**

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw (UD315) został przesłany do konsultacji społecznych następującym partnerom społecznym:

1. Rada Dialogu Społecznego w Rolnictwie;
2. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
3. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych;
4. Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”;
5. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”;
6. Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”;
7. Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych;
8. Federacja Związków Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych;
9. Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników;
10. Krajowa Rada Izb Rolniczych;
11. Krajowa Rada Spółdzielcza;
12. Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”;
13. Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”;
14. Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w Rzeczypospolitej Polskiej;
15. Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”;
16. Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”;
17. Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych;
18. Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych;
19. Rada Ubezpieczenia Społecznego Rolników;
20. Business Centre Club;
21. Forum Związków Zawodowych;
22. Konfederacja Lewiatan;
23. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
24. Związek Rzemiosła Polskiego;
25. Instytut Gospodarki Rolnej;
26. Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych – Izba Gospodarcza;
27. Stowarzyszenie Plantatorów Borówki Amerykańskiej;
28. Stowarzyszenie Plantatorów Truskawki;
29. Krajowe Stowarzyszenie Plantatorów Czarnych Porzeczek;
30. Krajowe Zrzeszenie Plantatorów Aronii ARONIA POLSKA;
31. Stowarzyszenie Plantatorów Mini Kiwi;
32. Zrzeszenie Producentów Papryki Rzeczypospolitej Polskiej;
33. Związek Sadowników Rzeczypospolitej Polskiej.

Konsultacje społeczne trwały od 31 października 2017 r. do 30 listopada 2017 r.. W ramach konsultacji wypowiedzieli się: Rada Ubezpieczenia Społecznego Rolników, NSZZ RI „Solidarność”, Stowarzyszenie Plantatorów Borówki Amerykańskiej, Zrzeszenie Producentów Papryki RP, Słomex Tobacco s.c., „Łukowa Tobacco Company Michał Hyz, Mieczysław Pękała Spółka Jawna”, Krakowskie Zakłady Zielarskie „Herbapol” w Krakowie SA, Gospodarstwo Rolne Janusz Radomski, Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, Krajowa Rada Izb Rolniczych.

Rada Ubezpieczenia Społecznego Rolników nie wnosi uwag do przesłanego projektu.

NSZZ RI „Solidarność” - proponuje:

- 1) zmianę polegającą na wydłużeniu wymiaru pracy pomocnika u jednego rolnika do 180 dni w roku kalendarzowym;
- 2) doprecyzowanie sposobu obliczania 180 dniowego okresu pracy a w szczególności doprecyzowanie czy należy uwzględnić jedynie pracę realną lub sumę poszczególnych umów sezonowych – nieuwzględniona;
- 3) doprecyzowanie, iż umowa o pomocy przy zbiorach w ramach realizacji prac sezonowych należy do grupy umów cywilnoprawnych lub że nie stanowi stosunku pracy w rozumieniu uregulowań kodeksu pracy – uwzględniona;
- 4) aby skutek legalnego zatrudnienia cudzoziemca na pracę sezonową, powstawał ze skutkiem wstecznym, począwszy od chwili faktycznego podjęcia pracy w dniu wolnym od pracy, zamiast od momentu zgłoszenia pracownika w PUP w pierwszym dniu roboczym po dniach wolnych od pracy;
- 5) opracować transparentne umowy oraz ich „legalne definicje” na zakwaterowanie cudzoziemca w formie najmu z czynszu, bezpłatnego użyczenia, użyczenia z naliczeniem kosztów;
- 6) możliwość nawiązywania umowy o pomocy przy zbiorach przez podmioty spoza systemu KRUS oraz wyliczania składek dla osób nie objętych ubezpieczeniami KRUS;
- 7) wprowadzenie zryczałtowanego podatku dochodowego od wynagrodzeń za pracę pomocnika na poziomie 1% z pominięciem kwoty wolnej od podatku;
- 8) wydłużenie 3 dniowego terminu na zgłoszenie pracownika sezonowego do ubezpieczenia do 7 dni;
- 9) „proporcjonalne” wyliczanie zryczałtowanych składek na ubezpieczenie w stosunku do okresu faktycznego zatrudnienia lub/oraz proporcjonalnie do okresu trwania umowy;
- 10) rozszerzenie zakresu przedmiotowego do zastosowania ogólnego w rolnictwie, prac związanych z uprawami polowymi, w szczególności w ogrodnictwie, sadownictwie i warzywnictwie oraz uprawie ziół, bez wyszczególniania konkretnych upraw objętych zakresem uregulowań ustawy, a także rozszerzenie katalogu czynności wykraczającego poza zbiór, ścinanie i zrywanie;
- 11) proponuje poprzedzenie wykazu czynności oraz pojęć objętych zakresem art. 91a ust.2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników sformułowaniem: „w szczególności” w celu rozszerzenia zakresu prac pomocniczych, które będą mogli realizować pomocnicy;
- 12) pominięcie obowiązku zawarcia w treści umowy z pomocnikiem szczegółowego katalogu prac zleconych przez rolnika;

- 13) preredagowanie art. 91 ust. 2 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników poprzez uwzględnienie możliwości powierzania innych czynności również „w trakcie” dokonywania zbiorów i zastąpienie sformułowania „ściśle z nim związanych” pojęciem „związanych z działalnością pracodawcy”;
- 14) usunięcie postanowienia art. 91e ustawy o usr, stanowiącego o konieczności osobistego świadczenia pracy sezonowej.

W zakresie zmian przepisów w sprawie powołania i odwołania członków Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników projektowane zapisy opiniuje negatywnie, gdyż naruszają zasady demokratycznego potraktowania działalności związkowej wnosząc jednocześnie o zachowanie obowiązujących przepisów. Nie zgadza się na zmianę przepisów dotyczących obsługi finansowej środków FSUSR i projektowane w tym zakresie przepisy opiniuje negatywnie.

Stowarzyszenie Plantatorów Borówki Amerykańskiej przedstawiło uwagi takie same jak NSZZ RI „Solidarność” w zakresie uwag nr: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14.

Zrzeszenie Producentów Papryki RP - przedstawiło uwagi takie same jak NSZZ RI „Solidarność” w zakresie uwag nr: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10.

SŁOMEX TOBACCO S.C. - przedstawiła uwagi takie same jak NSZZ RI „Solidarność” w zakresie uwag nr: 1 - 14. Dodatkowo zaproponowano wyłączenie przychodów uczniów, studentów oraz osób korzystających z programu 500+ na pierwsze dziecko, z podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych powstałych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pomocy przy zbiorach.

„Łukowa Tobacco Company Michał Hyz, Mieczysław Pękala Spółka Jawna” – przedstawiło uwagi takie same jak Słomex Tobacco s.c.

Krakowskie Zakłady Zielarskie „Herbapol” w Krakowie SA - przedstawiły uwagi takie same jak NSZZ RI „Solidarność” w zakresie uwag nr: 1 - 14.

Gospodarstwo Rolne Janusz Radomski – przedstawiło uwagi takie same jak NSZZ RI „Solidarność” w zakresie uwag nr: 1 - 14.

Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych – zgłasza postulat, aby wprowadzić do projektu zmianę do ustawy o minimalnym wynagrodzeniu o pracę, która stworzyłaby takie same zasady wynagrodzenia za czynności przy zbiorach wykonywane

zarówno w gospodarstwach rolników indywidualnych, jak również w gospodarstwach rolnych prowadzonych w innej formie prawnej, tj. osób prawnych - np. przez rolnicze spółdzielnie produkcyjne.

Krajowa Rada Izb Rolniczych:

- 1) zaproponowana definicja pomocnika rolnika, ograniczająca pomoc jedynie do prac związanych ze zbiorem owoców i warzyw jest stanowczo za wąska;
- 2) umowa o pomocy przy zbiorach nie powinna być ograniczana tylko do zbiorów owoców i warzyw. W produkcji rolniczej zdarzają się inne działy produkcji, które na etapie zbiorów potrzebują wsparcia dodatkowych pracowników pomocniczych. Bowiem w każdej gałęzi rolnictwa występuje okres spiętrzenia prac, pilność w okresie cyklu produkcyjnego i krótkookresowy wzrost zapotrzebowania na pracę. W związku z tym, proponuje się wprowadzenie umowy o pomocy w gospodarstwie rolnym;
- 3) korzystnym dla rolników byłoby, aby MRiRW ustaliło jednolity wzór zgłoszenia pracownika-pomocnika rolnika do KRUS;
- 4) KRIR twierdzi, iż okres świadczenia pomocy jednemu rolnikowi powinien zostać wydłużony do 6 miesięcy;
- 5) proponuje opłacanie składek do KRUS za pomocnika „kwartalnie, w okresie, na który zawarto umowę o pomocy w gospodarstwie rolnym”, a nie jak zaproponowano w projekcie za cały okres w terminie 3 dni od dnia zgłoszenia do ubezpieczenia;
- 6) kolejny problem polega na łatwości zerwania umowy – rolnik zawierając umowę z pomocnikiem nie ma gwarancji, że pracownik będzie wykonywał powierzone obowiązki przez cały czas zawartej umowy. Często zdarzają się sytuacje, że pracownicy opuszczają gospodarstwo przed końcem umowy;
- 7) KRIR zgłasza postulat uzupełnienia w art. 67 ust. 1 i nadania zdaniu pierwszemu następującego brzmienia:
„Radę Rolników w liczbie 25 członków powołuje minister właściwy do spraw rozwoju wsi spośród kandydatów zgłoszonych przez społeczno-zawodowe organizacje rolników i związku zawodowe rolników indywidualnych o ogólnokrajowym zakresie działania oraz przez Krajowa Rade Izb rolniczych.”;
- 8) samorząd rolniczy wnioskuję aby przy obecnej nowelizacji ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników wprowadzić zmiany umożliwiające jednolite potraktowanie osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. i po tej dacie aby zaliczyć okresy zatrudnienia i podlegania ubezpieczeniu społecznemu na równych zasadach;
- 9) samorząd rolniczy wnioskuję również o wprowadzenie przepisów, które pozwolą zwiększyć emerytury z KRUS dla tych rolników, którzy płacą większą składkę – jak to ma miejsce w emeryturach ZUS.

W trakcie trwania konsultacji społecznych, w dniu **15 listopada 2017 r.**, zorganizowano w MRiRW spotkanie ze wszystkimi zainteresowanymi podmiotami społecznymi, na którym omówiono uwagi. Część z nich uwzględniono, co znajduje odzwierciedlenie w projekcie ustawy.

Z uwagi na zakres projektu nie zasięgnięto opinii oraz nie przeprowadzono konsultacji i uzgodnień z organami oraz instytucjami Unii Europejskiej.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 1006, z późn. zm.), projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji. Żaden podmiot nie dokonał zgłoszenia zainteresowania pracami nad projektem w trybie ww. ustawy o działalności lobbingowej.

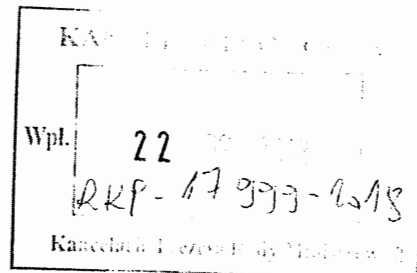

Warszawa, 21 lutego 2018 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.1633.2017 / 9 / as

dot.: RM-10-29-18 z 19.02.2018 r.

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia
o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
Piotr Wawrzyk
Podsekretarz Stanu

Do wiadomości:
Pan Krzysztof Jurgiel
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia

**w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej Kasy Rolniczego Ubezpieczenia
Społecznego**

Na podstawie art. 83 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2017 r. poz. 2336) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa sposób prowadzenia gospodarki finansowej Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, zwanej dalej „Kasą”, w tym tryb sporządzania planu rzeczowo-finansowego Kasy, państwowych funduszy celowych i Funduszu Składkowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników, zwanego dalej „funduszem składkowym”, będących w dyspozycji Prezesa Kasy, i dokonywania w nich zmian oraz gromadzenia i wydatkowania środków z tych funduszy, jak również lokowania wolnych środków funduszu prewencji i rehabilitacji oraz funduszu administracyjnego.

§ 2. 1. Podstawą prowadzenia gospodarki finansowej Kasy jest roczny plan finansowy Kasy sporządzany na dany rok budżetowy, w trybie przewidzianym dla opracowywania projektu ustawy budżetowej.

2. Roczny plan finansowy Kasy obejmuje w szczególności:

- 1) przychody i koszty funduszy: emerytalno-rentowego, prewencji i rehabilitacji oraz administracyjnego;
- 2) stan początkowy i końcowy funduszy, o których mowa w pkt 1;
- 3) dochody i wydatki związane z realizacją przez Kasę zadań zleconych odrębnymi przepisami.

3. Prezes Kasy zapewnia zgodność projektu rocznego planu finansowego Kasy z projektem ustawy budżetowej. Do czasu opracowania rocznego planu finansowego na podstawie kwot ujętych w ustawie budżetowej, podstawą gospodarki finansowej jest projekt planu.

---

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rozwój wsi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 2325).

§ 3. 1. Prezes Kasy opracowuje plan rzeczowo-finansowy Kasy i przekazuje do wiadomości ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi oraz ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia ustawy budżetowej.

2. Plan rzeczowo-finansowy Kasy obejmuje w szczególności:

- 1) szczegółowe plany przychodów i kosztów funduszy, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 1;
- 2) szczegółowy plan dochodów i wydatków na wypłatę świadczeń zleconych na podstawie odrębnych przepisów;
- 3) prognozowaną liczbę ubezpieczonych ze wszystkich tytułów ubezpieczenia emerytalno-rentowego;
- 4) prognozowaną liczbę świadczeń ze wszystkich tytułów świadczeń z ubezpieczenia emerytalno-rentowego przewidzianych w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, zwanej dalej „ustawą”, oraz świadczeń i dodatków do świadczeń wypłacanych na podstawie odrębnych przepisów;
- 5) prognozowaną liczbę świadczeń zdrowotnych z funduszu prewencji i rehabilitacji;
- 6) prognozowane przeciętne zatrudnienie i kwotę wynagrodzeń pracowników;
- 7) wykaz planowanych do realizacji w danym roku budżetowym inwestycji budowlanych w jednostkach organizacyjnych Kasy, których jednostkowa wartość przekracza 60 tys. euro.

§ 4. Do dokonywania zmian w rocznych planach finansowych państwowych funduszy celowych oraz w planie wydatków części budżetowej właściwej dla Kasy stosuje się przepisy o finansach publicznych.

§ 5. Roczne sprawozdanie z wykonania planu rzeczowo-finansowego Kasy, Prezes Kasy sporządza i przekazuje do wiadomości ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi oraz ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych.

§ 6. Prezes Kasy sporządza sprawozdania budżetowe na zasadach określonych w przepisach o sprawozdawczości budżetowej.

§ 7. 1. Prezes Kasy sporządza roczne sprawozdanie finansowe Kasy na zasadach określonych w przepisach o rachunkowości.

2. Roczne sprawozdanie finansowe Kasy podlega badaniu przez biegłego rewidenta wybranego przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi.

3. Roczne sprawozdanie finansowe Kasy zatwierdza minister właściwy do spraw rozwoju wsi, na wniosek Prezesa Kasy.

§ 8. Kasa prowadzi rachunkowość na zasadach określonych w przepisach o rachunkowości.

§ 9. 1. Ze środków funduszu emerytalno-rentowego są finansowane:

- 1) koszty określone w art. 78 ust. 1 i art. 79 ust. 2 ustawy;
- 2) odsetki za nieterminowe wypłaty świadczeń;
- 3) dodatki do świadczeń z ubezpieczenia emerytalno-rentowego wypłacane na podstawie odrębnych przepisów;
- 4) inne koszty wynikające z odrębnych przepisów.

2. Środki funduszu emerytalno-rentowego pochodzą ze źródeł:

- 1) określonych w art. 78 ust. 2 ustawy;
- 2) z odsetek z tytułu zwłoki w opłaceniu składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe;
- 3) ze zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczenia emerytalno-rentowego wraz z odsetkami za zwłokę;
- 4) ze zwrotu wydatków na świadczenia z ubezpieczenia emerytalno-rentowego, uzyskanych w trybie określonym w art. 56 ustawy;
- 5) z odsetek od środków na rachunkach bankowych;
- 6) z innych źródeł.

§ 10. 1. Ze środków funduszu prewencji i rehabilitacji są finansowane:

- 1) koszty określone w art. 80 ust. 1 ustawy;
- 2) dotacje inwestycyjne na rzecz zakładów rehabilitacji leczniczej;
- 3) inne koszty wynikające z odrębnych przepisów.

2. Środki funduszu prewencji i rehabilitacji pochodzą ze źródeł określonych w art. 80 ust. 2 ustawy.

§ 11. 1. Ze środków funduszu administracyjnego są finansowane:

- 1) koszty poboru i dochodzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz emerytalno-rentowe, a także ubezpieczenie zdrowotne;
- 2) koszty obsługi w zakresie przyznawania i wypłaty świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz emerytalno-rentowego;
- 3) koszty obsługi w zakresie przyznawania i wypłaty świadczeń przez Kasę na podstawie odrębnych przepisów;
- 4) wynagrodzenia pracowników Kasy i pochodne od tych wynagrodzeń;
- 5) koszty obsługi systemu orzecznictwa lekarskiego Kasy;

- 6) koszty związane z obsługą administracyjno-księgową funduszy i utrzymania jednostek organizacyjnych Kasy;
- 7) wydatki inwestycyjne oraz zakup środków trwałych i wartości niematerialnych oraz prawnych, a także usług służących realizacji zadań w zakresie obsługi ubezpieczenia i zadań powierzonych na podstawie odrębnych przepisów;
- 8) koszty określone w art. 14 ust. 5 oraz wynikające z art. 43 ustawy;
- 9) opłaty z tytułu członkostwa w międzynarodowych organizacjach zabezpieczenia społecznego;
- 10) koszty dotyczące informowania ubezpieczonych i świadczeniobiorców o prawach i obowiązkach wynikających z ustawy, o formach zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej oraz propagowania działalności Kasy;
- 11) koszty dochodzenia zwrotu wydatków, o których mowa w art. 56 ustawy;
- 12) inne koszty wynikające z odrębnych przepisów.

2. Środki funduszu administracyjnego pochodzą ze źródeł określonych w art. 79 ust. 2 ustawy.

§ 12. 1. Prezes Kasy, mając na względzie efektywność zarządzania oraz bezpieczeństwo środków publicznych, może lokować wolne środki funduszu prewencji i rehabilitacji oraz funduszu administracyjnego, z wyjątkiem środków pochodzących z dotacji z budżetu państwa i otrzymanych w ramach odpisu od funduszu emerytalno-rentowego, o którym mowa w art. 79 ust. 2 pkt 1 ustawy:

- 1) na rachunku w banku prowadzącym obsługę bankową Kasy;
- 2) na rachunkach lokat terminowych w bankach, mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, spełniających warunki określone w ust. 2;
- 3) w formie depozytu u Ministra Finansów w rozumieniu przepisów o finansach publicznych na zasadach określonych w tych przepisach.

2. Banki, w których mogą być lokowane wolne środki funduszu prewencji i rehabilitacji oraz funduszu administracyjnego, posiadają fundusze własne w wysokości co najmniej 50 mln euro, a ich współczynnik wypłacalności wynosi co najmniej 8%.

3. Banki, o których mowa w ust. 2, ubiegające się o depozyty z wolnych środków funduszu prewencji i rehabilitacji oraz funduszu administracyjnego przekazują Prezesowi Kasy pisemną informację o wysokości funduszy własnych oraz o ich współczynniku wypłacalności za poprzedni kwartał.

4. Banki, w których są lokowane wolne środki funduszu prewencji i rehabilitacji oraz funduszu administracyjnego, nie później niż do końca pierwszego miesiąca każdego kwartału przedkładają Prezesowi Kasy pisemne informacje o wysokości funduszy własnych oraz o ich współczynniku wypłacalności za poprzedni kwartał.

5. Lokowanie wolnych środków funduszu prewencji i rehabilitacji, występujących na rachunku bankowym funduszu prewencji i rehabilitacji, nie może zagrażać realizacji wydatków, o których mowa w § 10 ust. 1.

6. Lokowanie wolnych środków funduszu administracyjnego, występujących na rachunku bankowym funduszu administracyjnego, nie może zagrażać realizacji wydatków, o których mowa w § 11 ust. 1.

§ 13. Rozliczenie należności finansowych między funduszem emerytalno-rentowym i funduszem administracyjnym a Funduszem Ubezpieczeń Społecznych określa porozumienie zawarte przez Prezesa Kasy i Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

§ 14. 1. Podstawę gospodarki finansowej funduszu składkowego stanowi roczny plan rzeczowo-finansowy tego funduszu sporządzany przez Zarząd funduszu składkowego i zatwierdzany przez Radę Nadzorczą funduszu składkowego.

2. Po zatwierdzeniu plan rzeczowo-finansowy funduszu składkowego Zarząd funduszu składkowego przedstawia do wiadomości ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi oraz ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych wraz z planem, o którym mowa w § 3 ust. 1.

3. Plan rzeczowo-finansowy funduszu składkowego obejmuje w szczególności:

- 1) szczegółowy plan przychodów i wydatków funduszu składkowego;
- 2) stan finansowy funduszu składkowego na początek i koniec danego roku obrachunkowego;
- 3) prognozowaną liczbę ubezpieczonych ze wszystkich tytułów ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego;
- 4) prognozowaną liczbę świadczeń ze wszystkich tytułów świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego.

4. Zarząd funduszu składkowego może dokonywać zmian w planie rzeczowo-finansowym funduszu składkowego w trakcie roku budżetowego, pod warunkiem:

- 1) niespowodowania utraty płynności finansowej funduszu składkowego;
- 2) zatwierdzenia zmian przez Radę Nadzorczą funduszu składkowego.

5. O dokonaniu zmian w planie rzeczowo-finansowym funduszu składkowego Zarząd funduszu składkowego informuje w formie pisemnej ministra właściwego do spraw rozwoju wsi oraz ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

6. Roczne sprawozdanie z wykonania planu rzeczowo-finansowego funduszu składkowego Zarząd funduszu składkowego przedstawia do wiadomości ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi oraz ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych.

§ 15. 1. Fundusz składkowy lokuje wolne środki na następujących warunkach:

- 1) lokowanie wolnych środków nie może powodować opóźnień w realizacji wydatków na świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz odpisów na fundusz prewencji i rehabilitacji oraz na fundusz administracyjny;
- 2) lokowanie wolnych środków dokonuje się przy zapewnieniu rentowności i bezpieczeństwa lokat;
- 3) wolne środki mogą być lokowane na rachunkach lokat terminowych w bankach, których fundusze własne wynoszą co najmniej 130 mln złotych;
- 4) maksymalna kwota aktywów funduszu składkowego w jednym banku nie może przekroczyć wartości 130 mln złotych.

2. Fundusz składkowy może lokować wolne środki również w papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa.

§ 16. 1. Zarząd funduszu składkowego sporządza roczne sprawozdanie finansowe funduszu składkowego i przekazuje je do zatwierdzenia Radzie Nadzorczej funduszu składkowego.

2. Zysk netto za dany rok obrotowy zwiększa stan funduszu składkowego, a strata netto pomniejsza stan tego funduszu.

3. Roczne sprawozdanie finansowe funduszu składkowego podlega badaniu przez biegłego rewidenta.

4. Zatwierdzone przez Radę Nadzorczą funduszu składkowego roczne sprawozdanie finansowe Zarząd funduszu składkowego przedstawia do wiadomości ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi.

§ 17. Fundusz składkowy prowadzi rachunkowość na zasadach określonych w przepisach o rachunkowości.

§ 18. 1. Ze środków funduszu składkowego są finansowane:

- 1) wydatki określone w art. 77 ust. 1, art. 79 ust. 2 pkt 1 oraz art. 80 ust. 2 ustawy;
- 2) odsetki z tytułu opóźnienia w wypłacie świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego.

2. Środki funduszu składkowego pochodzą ze źródeł:

- 1) określonych w art. 77 ust. 2 i 4 ustawy;
- 2) z odsetek z tytułu zwłoki w opłacaniu składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie;
- 3) ze zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego wraz z odsetkami;
- 4) ze zwrotu wydatków na świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego, uzyskanych w trybie przewidzianym w art. 56 ustawy;
- 5) z tytułu innych wierzytelności cywilnoprawnych funduszu;
- 6) z oprocentowania środków na rachunkach bankowych;
- 7) z działalności lokacyjnej;
- 8) z innych źródeł.

§ 19. Prezes Kasy prowadzi sprawozdawczość niezbędną do sprawnego administrowania funduszami Kasy w trybie określonym przepisami o statystyce publicznej.

§ 20. Do sporządzania lub zatwierdzenia rocznych sprawozdań finansowych, które nie zostały sporządzone lub zatwierdzone przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, stosuje się przepisy tego rozporządzenia.

§ 21. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER

ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

W porozumieniu:

MINISTER FINANSÓW

UZASADNIENIE

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego, zawartego w art. 83 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2017 r. poz. 2336).

Dodanie do dotychczasowego brzmienia § 12 ust. 1 wyrazów „funduszu prewencji i rehabilitacji” jest podyktowane wynikiem zaleceń pokontrolnych Najwyższej Izby Kontroli „Wykonanie budżetu państwa w 2016 r. w części 72 Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz wykonania planów finansowych Funduszu Emerytalno-Rentowego, Funduszu Administracyjnego i Funduszu Prewencji i Rehabilitacji”. Dzięki przepisowi przejściowemu określonymu w art. 5 ww. ustawy, do czasu wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych, zachowują moc dotychczasowe przepisy w tym zakresie, nie dłużej jednak niż przez okres 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Wprowadzenie ww. zmiany umożliwi podjęcie działań zmierzających do rozpoczęcia lokowania wolnych środków funduszu prewencji i rehabilitacji celem efektywnego zarządzania tymi środkami, przy zachowaniu terminowej realizacji zadań i bezpieczeństwa środków, a tym samym również realizację wniosków pokontrolnych Najwyższej Izby Kontroli.

Przedmiotowe rozwiązania nie naruszają praw obywatelskich i zasad demokratycznego państwa prawnego, adresatami tych rozwiązań są Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i minister właściwy do spraw rozwoju wsi.

Rozporządzenie nie jest objęte zakresem prawa Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym jego projekt nie podlegał procedurze notyfikacji.

Projekt rozporządzenia został umieszczony w wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt rozporządzenia został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Projekt rozporządzenia został umieszczony także w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

<p>Nazwa projektu</p> <p>Projekt rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Rafał Romanowski, Podsekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Ernest Nasternak, 623 22 90, ernest.nasternak@minrol.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia</p> <p>Źródło: Art. 83 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników</p> <p>Nr w wykazie prac:</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego, zawartego w art. 1 pkt 15 ustawy z dnia ... o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Dodanie do dotychczasowego brzmienia rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej KRUS § 12 ust. 1 wyrazów „funduszu prewencji i rehabilitacji”, i w konsekwencji dalsze zmiany, podyktowane są wynikiem zaleceń pokontrolnych Najwyższej Izby Kontroli „Wykonanie budżetu państwa w 2016 r. w części 72 Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz wykonania planów finansowych Funduszu Emerytalno-Rentowego, Funduszu Administracyjnego i Funduszu Prewencji i Rehabilitacji”.

Dzięki przepisowi przejściowemu określone w art. 5 ww. ustawy, do czasu wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych, zachowują moc dotychczasowe przepisy w tym zakresie, nie dłużej jednak niż przez okres 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Wprowadzenie ww. zmiany umożliwi podjęcie działań zmierzających do rozpoczęcia lokowania wolnych środków funduszu prewencji i rehabilitacji celem efektywnego zarządzania tymi środkami, przy zachowaniu terminowej realizacji zadań i bezpieczeństwa środków, a tym samym również realizację wniosków pokontrolnych Najwyższej Izby Kontroli.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Przedmiotowe rozporządzenie reguluje kwestie związane ze sposobem prowadzenia gospodarki finansowej Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i lokowaniem wolnych środków funduszu prewencji i rehabilitacji. Należy zaznaczyć, że gospodarka finansowa KRUS realizowana jest w ramach określonych na podstawie przepisów o rachunkowości i finansach publicznych. W związku z tym nie ma potrzeby porównywania tych rozwiązań z innymi krajami, gdyż nie istnieje możliwość wyboru innego modelu w tym zakresie niż określony na podstawie przepisów o rachunkowości i finansach publicznych.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Rozporządzenie dotyczy kwestii związanych z gospodarką finansową Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, tym samym dotyczy KRUS.	KRUS będzie zobowiązany tak jak dotychczas prowadzić gospodarkę finansową na zasadach określonych w przedmiotowym rozporządzeniu oraz przepisach o rachunkowości.	Dane własne.	W porównaniu do stanu obowiązującego przed wydaniem projektowanego rozporządzenia, będzie istniała możliwość lokowania wolnych środków funduszu prewencji i rehabilitacji. Jednak należy zaznaczyć, iż te zmiany nie będą miały znaczącego oddziaływania na KRUS.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia nie został poddany konsultacjom publicznym ze względu na dostosowawczy charakter proponowanych rozwiązań. Dodatkowo mając na względzie, że członkowie Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników są powoływani spośród kandydatów zgłoszonych przez społeczno-zawodowe organizacje rolników i związki zawodowe rolników indywidualnych o ogólnokrajowym zasięgu, projekt rozporządzenia nie był z nią odrębnie uzgadniany.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych												
(ceny stałe z ..... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane rozwiązania nie będą stanowiły podstawy do ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa, a przewidywane wydatki będą obciążały budżet państwa w ramach posiadanych i zabezpieczonych na ten cel środków w części 72. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe												
Skutki												
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)				
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa											
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw											
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe											
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa											
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw											
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe											
Niemierzalne												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projekt rozporządzenia nie będzie miał wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.											
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu												
x nie dotyczy												
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).										☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy		

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
Komentarz: Dodanie do dotychczasowego brzmienia § 12 pkt 1 wyrazów „funduszu prewencji i rehabilitacji” i w konsekwencji kolejne zmiany, podyktowane są wynikiem zaleceń pokontrolnych Najwyższej Izby Kontroli „Wykonanie budżetu państwa w 2016 r. w części 72 Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz wykonania planów finansowych Funduszu Emerytalno-Rentowego, Funduszu Administracyjnego i Funduszu Prewencji i Rehabilitacji”.	
9. Wpływ na rynek pracy	
Projekt rozporządzenie nie ma wpływu na rynek pracy.	
10. Wpływ na pozostałe obszary	
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny x inne: brak wpływu	☐ demografia ☐ mienie państwowe
	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Ze względu na to, że przedmiotowa zmiana polega na dostosowaniu przepisów dotyczących sposobu prowadzenia gospodarki finansowej przez KRUS do zaleceń NIK, nie ma uzasadnienia do wskazywania mierników i w konsekwencji ewaluacji efektów tego projektu rozporządzenia.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Brak.	